

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра товарознавства та митної справи

**ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:**

«Митне оформлення сільськогосподарської техніки»

Студента 2 курсу, 8м групи
спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»
спеціалізації «Митна справа»

Чухряєва Віталія
Олександровича

Науковий керівник
д-р техн. наук, професор

Мережко Ніна
Василівна

Науковий консультант
канд. хім. наук, доцент

Калуга Ніна
Василівна

Гарант освітньої програми
д-р техн. наук, професор

Мережко Ніна
Василівна

Київ 2018

(Завдання)

(Завдання)

АНОТАЦІЯ

Чухряєв В. О. Митне оформлення сільськогосподарської техніки

У роботі проаналізовано законодавчо-нормативну базу проведення товарознавчої експертизи сільськогосподарської техніки (сівалок) для митних цілей, порядок здійснення митного оформлення.

Проаналізовано класифікацію сівалок згідно з УКТЗЕД, стан ринку товару. Зроблено товарознавчу характеристику асортименту сівалок. Обґрунтовано вибір критеріїв, засобів та методів ідентифікації товару. Наведено та проаналізовано результати товарознавчої експертизи зразків сівалок.

Визначено митну вартість, нараховано митні платежі при імпорті сівалок. Вивчено особливості електронного декларування, здійснення митного оформлення сівалок.

Ключові слова: імпорт, сільськогосподарська техніка, сівалки, митне оформлення, митні платежі, товарознавча експертиза.

ANNOTATION

Chuhryaev V. O. Customs registration of agricultural machinery

The legal and regulatory framework of conducting commodity examination of agricultural machinery for customs purposes and customs clearance is analyzed. The classification of seeders according to Ukrainian Classification of Goods for Foreign Economic Activity, the state of the commodity market is analyzed.

A commodity-specific characteristic of the assortment of seeders is made. The choice of criteria, means and methods of identification of goods is substantiated. The results of the commodity examination of samples of seeders are presented and analyzed.

The customs value is determined, customs payments are calculated at the import of seeders. The peculiarities of electronic declaration and customs clearance of seeders are studied.

Key words: import, agricultural machinery, seeders, customs clearance, customs payments, commodity examination.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи здійснення товарознавчої експертизи та митного оформлення сільськогосподарської техніки при імпорті	10
1.1. Аналіз класифікацій сільськогосподарської техніки	10
1.2. Стан ринку сільськогосподарської техніки в Україні та світі	14
1.3. Вимоги до якості та безпечності сільськогосподарської техніки.....	23
1.4. Законодавчо-нормативно регулювання експертизи та митного оформлення сільськогосподарської техніки	30
1.5. Регламент проведення товарознавчої експертизи сільськогосподарської техніки.....	37
РОЗДІЛ 2. Товарознавча експертиза сільськогосподарської техніки для митних цілей.....	41
2.1. Організація, об'єкт та методи дослідження сільськогосподарської техніки	41
2.2. Характеристика асортименту сільськогосподарської техніки, що переміщується через митний кордон України.....	44
2.3. Обґрунтування вибору критеріїв, методів і засобів ідентифікації сільськогосподарської техніки	53
2.4. Товарознавча експертиза сільськогосподарської техніки та оформлення її результатів для митних цілей	56
РОЗДІЛ 3. Митне оформлення імпорту сільськогосподарської техніки	61
3.1. Визначення коду сільськогосподарської техніки згідно з УКТЗЕД	61
3.2. Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті сільськогосподарської техніки	66
3.3. Електронне декларування сільськогосподарської техніки в режимі імпорту	73
3.4. Аналіз митного оформлення імпорту сільськогосподарської техніки згідно з митною декларацією	82
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	97
ДОДАТКИ.....	105

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток сільського господарства відбувається на основі послідовної інтенсифікації. У зв'язку з цим головною умовою розвитку продуктивних сил аграрного сектора економіки є широке впровадження у виробництво досягнень науково-технічного прогресу. Впровадження комплексної механізації й автоматизації виробництва передбачає створення високопродуктивних і досконалих систем машин з урахуванням особливостей галузей сільського господарства. Особливого значення набуває підвищення якості і надійності сільськогосподарської техніки, що є основою високої ефективності її використання.

На сьогодні в Україні спостерігається стійка тенденція до зростання обсягів імпорту сільськогосподарської техніки, що є досить тривожним сигналом для вітчизняної галузі сільськогосподарського машинобудування та економіки країни в цілому [4]. Вітчизняне сільськогосподарське машинобудування потребує відповідного системного переоснащення й державної підтримки. Розв'язання проблеми матеріально-технічного забезпечення є пріоритетом виведення практично всіх галузей аграрного сектору України на якісно новий рівень функціонування сільськогосподарського виробництва [14].

Наразі на вітчизняному ринку агропромислової техніки значну частку займає продукція іноземних виробників, до того ж ціна та цю продукцію досить висока. Серед сільськогосподарської техніки, що є об'єктом експортно-імпортних операцій, значне місце належить сівалкам, тобто машинам, призначеним для засівання у ґрунт зерна або мінеральних добрив.

Оскільки український ринок насичений досить великим асортиментом сільськогосподарської техніки саме іноземного виробництва, рівень роздрібних та оптових цін на ці товари, а отже, і величина митної вартості значною мірою залежить від технічних характеристик та якості цих товарів. Саме тому важливим питанням є проведення товарознавчої експертизи

сільськогосподарської техніки для митних цілей, зокрема сівалок, яка передбачає встановлення їх характеристик, визначальних для класифікації згідно з УКТЗЕД, та, як наслідок, правильного визначення митної вартості та нарахування митних платежів

Метою випускної кваліфікаційної роботи є аналіз митного оформлення та особливостей проведення товарознавчої експертизи сільськогосподарської техніки (сівалок) при імпорті.

Об'єктом дослідження є сільськогосподарська техніка (сівалки), що ввозиться на митну територію України.

Предмет дослідження – критерії, методи та особливості проведення товарознавчої експертизи сільськогосподарської техніки при імпорті, а також порядок їх митного оформлення із застосуванням митної декларації.

Основними завданнями роботи є:

- обґрунтування теоретичних засад здійснення товарознавчої експертизи та митного оформлення сільськогосподарської техніки при імпорті;
- аналіз законодавчого регулювання експертизи та митного оформлення;
- аналіз вимог до якості і безпечності сільськогосподарської техніки при імпорті;
- визначення критеріїв, засобів та методів ідентифікації сільськогосподарської техніки;
- проведення товарознавчої експертизи сільськогосподарської техніки та оформлення її результатів для митних цілей;
- визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті сільськогосподарської техніки .
- аналіз митного оформлення імпорту сільськогосподарської техніки згідно з митною декларацією.

Наукова новизна випускної кваліфікаційної роботи полягає у визначенні критеріїв, методів та засобів проведення товарознавчої експертизи сільськогосподарської техніки (сівалок)..

Практична цінність роботи полягає в тому, що запропоновані критерії і методи товарознавчої експертизи можуть бути використанні при митному оформленні сільськогосподарської техніки в режимі імпорту

Апробація результатів дослідження. За темою випускної кваліфікаційної роботи було зроблено доповідь на тему «Митне оформлення сільськогосподарської техніки» на Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» - Київ: КНТЕУ, 14-15 березня 2018 року.

Публікація. Опублікована стаття у збірнику наукових статей студентів:

Чухряєв В. Експертиза сільськогосподарської техніки / Чухряєв В.// Управління безпечністю, якістю та експертиза товарів : зб. наук. статей студентів. – К : КНТЕУ, 2018. – Ч. 2. – С. 159-167.

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 90 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 8 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ

1.1. Аналіз класифікацій сільськогосподарської техніки

Сільськогосподарське устаткування включає широкий асортимент різної техніки, призначеної для оперативного здійснення різних завдань в сільському господарстві, тваринництві, вирощуванні особливих культур, при збиранні врожаю і меліоративних роботах. Розвиток технологій досягло того рівня, коли для обробки обширних посівів та фермерського господарства на тисячі голів рогатої худоби не потрібно участі величезної кількості робочої сили. Висока якість, точність маніпуляцій і найголовніше швидкість дають великі переваги при механічній обробці посівів або при догляді за тваринами.

Сільськогосподарська техніка - широкий спектр технічних засобів, призначених для підвищення продуктивності праці в сільському господарстві шляхом механізації і автоматизації окремих операцій або технологічних процесів [60]. У сільському господарстві техніка зазвичай використовується на сільськогосподарських об'єктах і підприємствах. Для постійного використання сільськогосподарської техніки для сільськогосподарських потреб створюються сільськогосподарські бази, що відповідають за базування, використання і ремонт сільськогосподарської техніки, а також за утримання тварин, заготівлю кормів і ринковий продаж на інших більш дрібних сільськогосподарських об'єктах.

Сільгосптехніка є незамінним інструментом в галузі землеробства і тваринництва. Спеціалізоване обладнання здатне багаторазово скоротити витрати на трудові ресурси, підвищити якість і швидкість сільськогосподарських робіт.

Сьогодні розроблено величезну кількість різних видів сільгосптехніки, призначених для тих або інших завдань. Велика частина з них підпадає під таку класифікацію [18, 61].

Сільгоспобладнання для тваринництва включає:

- техніку для заготовляння кормів (косарки, граблі, скиртометальник, кормозбиральні комбайни);
- агрегати для здійснення догляду за великими тваринами (кормороздавачі, доїльна машина, обладнання для видалення гною і посліду, техніка для очищення і стрижки);
- обладнання для переробки та зберігання кормів (дробарки, машини для різання соломи, силосу, коренів, подрібнювачі, запарники).

Сільськогосподарська техніка для посівів, обробки та збору врожаю:

- машини і трактори для передпосівної обробки (плуг, борона, каток, лушпильник);
- техніка для посівних робіт (машини для посадки картоплі, розсади, точного і загального посіву);
- агрегати для догляду за посівами (полільники, культиватори, проріджувачі, обприскувачі, в тому числі і авіаційне обладнання для обприскування обширних посівів);
- сільгосптехніка для добрив (машини для розкидання твердих і рідких складів);
- обладнання для поливу посівів (пересувні і стаціонарні поливні машини);
- агрегати для збору врожаю (трактори для скошування і жатки, комбайни, які спеціалізуються на збиранні картоплі, зерна, кормів, кукурудзи, цибулі, капусти, коренеплодів).

Спеціалізоване обладнання для меліоративних робіт:

- техніка для спорудження та обслуговування іригаційних каналів (каналоочісник, машини для копання каналів);

- техніка для будівництва та обслуговування дренажних систем (дреноукладчик та обладнання для очищення труб).

Крім устаткування, яке підходить під цю класифікацію, на ринку сільгосппродукції присутні вузькоспеціалізовані агрегати, призначені для обробітку певних культур, таких як льон, цукровий буряк, виноград, чай, бавовник, хміль.

Сільськогосподарські машини ділять на групи залежно від виконуваної роботи: ґрунтообробні; посівні і посадкові; внесення добрив; за захистом рослин від шкідників, від бур'янів; для заготівлі кормів; порання зернових, цукрових буряків, картоплі та інших культур; для післязбиральної обробки зерна; меліоративних робіт [60].

У кожній групі сільськогосподарські машини класифікують за кількома ознаками: призначенню, принципу дії (виконання робіт), роду використовуваної тяги, способу агрегування з трактором, типом робочого органу та інших ознаками.

За призначенням машини ділять на універсальні (загального призначення до виконання робіт у різних умовах, при обробленні різних культур) і спеціальні (до виконання робіт у обмежених умовах і за обробленні одного чи обмеженої кількості культур, схожих за своїми властивостями) [61].

За принципом дії сільськогосподарські машини розрізняють залежно від технологічного процесу і під час тої чи іншої роботи - для зорювання, сівалки для пересічного, пунктирного чи іншого посіву.

За родом своєї використовуваної тяги машини бувають тракторні, самохідні, кінні, з канатної тягою.

За способом агрегування з трактором розрізняють причіпні, начіпні і напівнавесні сільськогосподарські машини.

Окремі групи машин можна використовувати за іншими ознаками класифікації. Наприклад, обприскувачі ділять залежно від витрати рідини, дощувальні машини — від радіуса поливу дощового апарату, насосні станції

— від напору води та т.ін. Машини кожної групи, в свою чергу, поділяють на типи. Наприклад, серед ґрунтообробних машин розрізняють машини для основної, поверхневої та спеціальної обробки; серед збиральних — машини порання зернових, кукурудзи, цукрового буряку і т. д.

Для орієнтації у розмаїтості сільськогосподарських і меліоративних машин при їх маркуванні використовують літерні і цифрові індекси [60]. Буквенні індекси позначають групу, тип машини чи робочих органів, спосіб з'єднання з трактором, модифікацію тощо. Причому в буквенній індексації може бути закладена відразу кілька характерних ознак (група чи тип, спосіб агрегування, тип робочого органу). Цифрова індексація може позначати ширину захоплення, кількість робочих органів, продуктивність, пропускну спроможність, модифікацію (заводський номер моделі).

Класифікація ґрунтообробних машин включає такі механізми. Залежно від способу обробітку ґрунту розрізняють ґрунтообробні машини та машини для основних, поверхневих та спеціальних обробок. До машин для основної обробки ґрунту ставляться плуги загального призначення і безвідвальні, культиватори плоскі, для поверхневою обробітку ґрунту — борони, лушпильники, культиватори і котки, до спеціальних машин—плуги кустарн-болотні, плантаційні, лісові, дискові, садові, для кам'янистих ґрунтів і фрези.

Причепні плуги забезпечують найкраще якість зорювання, а більш енергоємні і менше - продуктивні. Полунавесним плугам притаманні частково вади і переваги навісного і причіпного плугів.

За кількістю корпусів плуги бувають одне, двох і багатокорпусні.

Залежно від конструкції корпусу розрізняють лемешні, безотвальні, дискові, ґрунтозанурювальні, роторні і чизельні плуги.

Таким чином, класифікація такого великого сегменту як сільськогосподарська техніка проводиться за багатьма ознаками, головними з яких є призначення агрегатів та механізмів та їх технічні характеристики.

1.2. Стан ринку сільськогосподарської техніки в Україні та світі

Аналіз поточного стану світового ринку сільськогосподарської техніки доцільно проводити, використовуючи такі джерела інформації як Європейська асоціація виробників сільськогосподарської техніки (СЕМА) і Союз німецьких машинобудівників (VDMA) [16, 57]. Перераховані організації загальноновизнано є найавторитетнішими з точки зору збору і надання статистики світового ринку сільгоспмашинобудування.

Найбільш великими і технологічно розвиненими вже тривалий час залишається ринок сільгосптехніки країн ЄС і ринок США, оскільки вони до теперішнього часу практично досягли меж свого зростання.

Найбільш швидко зростаючими і перспективними є ринки Китаю та Індії. Закономірно, що і домінують на ринку компанії з ЄС і США [57, 64]. Так, найбільшими і найбільш відомими на світовому ринку сільськогосподарських машин компаніями є John Deere (США), Case New Holland (CNH) (США), AGCO Corporation (США), Claas (Німеччина) і Same-Deutz-Fahr (SDM) (Італія). Перераховані п'ять компаній є найбільшими гравцями ринку, значно переважаючими всіх інших за обсягами свого річного обороту. Зокрема, номер один в списку компанія John Deere в 2013 році мала оборот в 37,8 млрд. доларів США, а AGCO - 10,8 млрд. доларів США. Кожен з ТОП-5 лідерів - це транснаціональна корпорація, зайнята активною експансією своєї продукції по всьому світу. Здійснюється така експансія, як за допомогою розвитку глобальної дилерської мережі, так і відкриттям складальних виробництв на тих ринках, де зустрічаються складності з прямим імпортом. Зокрема, заводи John Deere розташовані не тільки в США, але і в Німеччині, Індії, Канаді, Росії і т.д. Інший представник п'ятірки лідерів - також американська компанія AGCO Corporation - має власну збутову мережу з 3 900 незалежних дилерів і дистриб'юторів, більш ніж в 140 країнах по всьому світу [57].

Заводи AGCO знаходяться в США, Франції, Італії, Німеччині і т.д. Наведені приклади характерні для кожного з перерахованої п'ятірки. При

цьому всі лідери виробляють широку номенклатурну лінійку сільськогосподарської техніки, яка в обов'язковому порядку включає в себе трактори, машини для посіву та збору врожаю. До лідерів-виробників сільгосптехніки також відносять такі компанії, Amazone і Krone Group (Німеччина), Kuhn Group (Франція), Kverneland Group (Норвегія) і Kubota Corporation (Японія). Значних обсягів продажів, хоча і в основному за рахунок своїх внутрішніх ринків, досягли такі компанії з країн, що розвиваються, як індійська корпорація Mahindra Group, китайські компанії Hubei Machinery and Equipmen і Weifang Euroking Machinery. Станом на 2017 рік сумарний обсяг виробництва сільгосптехніки в світі був оцінений в 90 млрд. євро [64]. І це став вже другий рік поспіль, коли глобальна індустрія виробництва сільгосптехніки посіла одну з найбільш прибуткових сходинок у світовій економіці.

Проте, світові обсяги виробництва сільгосптехніки у 2017 році були нижчими, ніж у 2016 році та у 2015 році [57]. Порівняно з 2015 роком, коли в світі було досягнуто рекордного результату виробництва сільгосптехніки (103 млрд. євро за оцінкою VDMA), у 2016 році падіння склало близько 13%, що можна побачити на рис. 1.1.

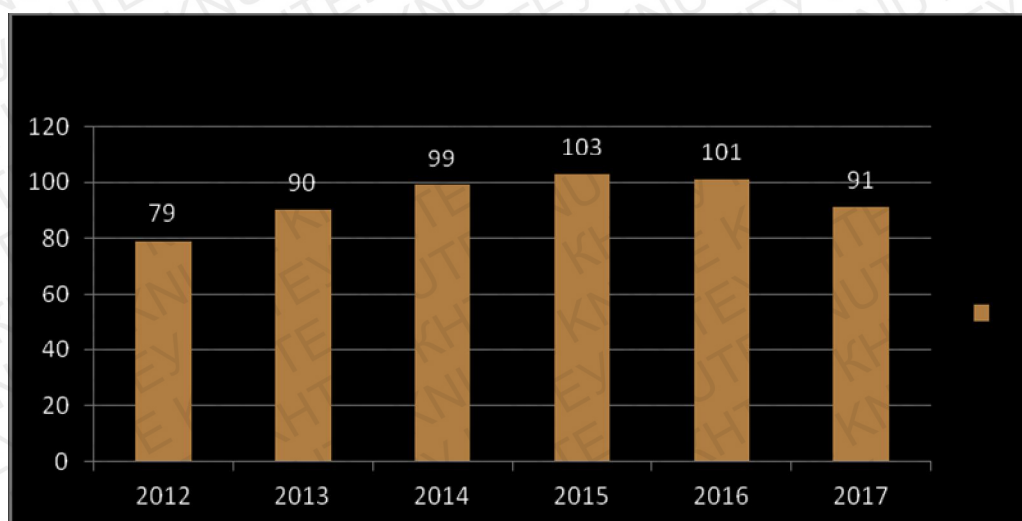

Рис 1.1. Динаміка виробництва сільгосптехніки в світі, млрд. євро

Основною причиною поточного спаду виробництва і продажів сільгосптехніки є, на думку фахівців Союзу німецьких машинобудівників, низька економічна активність промисловості, яка спостерігається як в Америці і Європі, так і в частині азіатського континенту (особливо в Індії). У своєму звіті за 2017 рік фахівці VDMA наводять дані про динаміку ринку сільськогосподарської техніки ЄС, з якої видно, що в останні два роки, на тлі загального зниження ємності європейського ринку, найбільш розвинені і об'ємні локальні ринки (перш за все Німеччина, Франція і Великобританія) демонструють найбільшу прогресію падіння (табл. 1.1) [57].

Таблиця 1.1

Динаміка європейського ринку сільгосптехніки в розрізі основних країн, приріст у % до минулого року (розраховане на вартісному базисі продажів товару)

Країна	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
ЄС	19	7	0	-2	-7
Німеччина	23	14	3	-1	-10
Франція	25	16	7	-13	-8
Велика Британія	8	7	-8	5	-8
Італія	8	-7	-14	-2	-4
Польща	3	26	-16	-2	-1
Нідерланди	18	-3	-9	-	-6
Іспанія	15	-9	4	9	-2
Бельгія	28	4	8	-1	-10

Аналогічні тенденції відстежуються і на північноамериканському ринку. В 2014 році обсяг ринку Північної Америки (мається на увазі об'єднаний ринок США, Канади та Мексики, який має назву NAFTA), досяг за експертними оцінками 23,5 млрд. євро. Частка США на цьому ринку становить близько 90%. При цьому в США протягом багатьох років урядом створювалися стимули для оновлення парку сільгосптехніки. В підсумку на цей момент парк сільгосптехніки в США є дуже «молодим», а на ринку

присутня велика кількість уживаної техніки, пропонованої до того ж за дуже низькою ціною. Все це негативно позначається на поточному попиті в межах розглянутого нами регіону. Такий висновок підтверджує і інформація з боку американської корпорації John Deere, яка вже кілька разів в 2016 році погіршувала прогноз свого річного прибутку. Всього ж з початку 2015 року John Deere було звільнено близько 1,4 тис. чоловік, мотивуючи це скороченням попиту на тракторну техніку [64].

В структурі як виробництва, так і ринку сільгосптехніки переважають такі регіони як Північна Америка і Західна Європа. Займаючи близько 50% глобального ринку, сукупний ринок цих регіонів є найбільшим і справляє визначальний вплив на розвиток усього світового ринку (рис. 1.2).

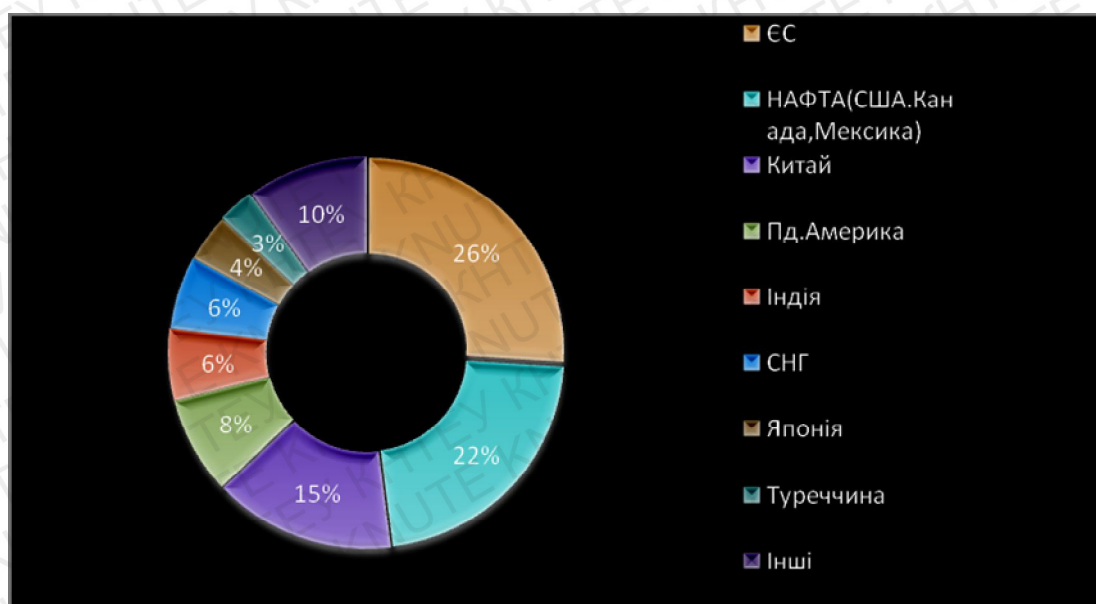

Рис. 1.2 Структура світового ринку сільгосптехніки в розрізі регіонів, %

З інших регіонів слід виділити Південну Америку (перш за все Бразилію), Китай, Індію і Туреччину. Однак вони, на відміну від США і найбільш розвинених країн ЄС, які займаються активною експансією своєю продукцією в інші регіони, в більшій мірі зосереджені на задоволенні потреб своїх внутрішніх ринків. Сильними нішевими гравцями вважаються компанії з Японії і Кореї, які дуже успішні в сегменті високотехнологічної,

спеціалізованої малопотужної сільгосптехніки (трактора і техніка для виробництва рису). Японська і корейська продукція на цьому ринку з успіхом експортуються на самі насичені і висококонкурентні ринки Європи і Америки. У країнах СНД, особливо на самих великих ринках цього об'єднання, а це Україна, Росія, Республіці Білорусь, спостерігається падіння обсягів ринку.

Однак за твердженням аналітиків зарубіжних фірм продажі сільськогосподарської техніки у 2016 році знизились практично на всіх основних ринках ЄС [16]. За прогнозами ринок має всі передумови для відновлення зростання в найближчій перспективі. Прогнозують, що ринок сільськогосподарських машин буде рости із середньорічним темпом близько 7,3% і досягне обсягу в 267 млрд. доларів США до 2022 року. Основним чинником зростання вважають постійне зростання населення Землі, що вимагає все більшої інтенсифікації сільськогосподарського виробництва по всьому світу. Істотним елементом такої інтенсифікації є все більша механізація аграрного сектора, що особливо актуально для країн, що розвиваються, і постійне оновлення парку сільгосптехніки в розвинених країнах, де відбуватиметься перехід на все більш ефективні і екологічно безпечні машини.

Ринок сільськогосподарської техніки займає особливе місце в структурі економіки України, є одним із показників ефективності функціонування аграрного сектора в цілому. До тепер залишаються нерозв'язаними завдання, пов'язані зі створенням таких умов реалізації сільськогосподарської техніки, які б забезпечили задоволення інтересів споживачів та продавців даного ринку [4].

Поштовх інтенсивному розвитку вітчизняного ринку сучасного техніко-технологічного забезпечення сільськогосподарського виробництва дав процес утворення в Україні агрохолдингів, для яких ведення сільського господарства є бізнесом, а застосування новітньої техніки та інноваційних технологій забезпечувало ефективніше використання ресурсів (насіння,

добрив, палива тощо), поліпшувало родючість ґрунту, підвищувало прибутковість сільгоспбізнесу [4].

Український ринок сільгосптехніки показує зростання другий рік поспіль. Майже всі дилери відзначали збільшення продажів у 2016 році та оцінили зростання загального ринку на 40%. Прогноз зростання на 2018 рік - не менш ніж 20%.

Аналогічні процеси спостерігаються і в сегменті техніки для посіву та обробки ґрунту: в деяких випадках аграріям доводиться чекати на постачання по кілька тижнів (оскільки склади вже розпродані).

Однак, за рахунок зменшення попиту у 2014-2015 рр. обсяги ринку знизились до показників 2009 року, фактично опинившись «на дні», від якого довелося відштовхуватися. Тож «вдалий» 2016 рік сягнув рівня приблизно 70% від показників 2013-го.

Але насправді попит «відкладався» набагато довше. Українські сільгоспвиробники «сиділи» на комбайнах ще радянського виробництва так довго, наскільки це було можливо. І ще трохи після цього. Питання продуктивності й ефективності сільгосптехніки досить довго не були пріоритетними для більшості вітчизняних фермерів. Морально і фізично застарілу техніку міняли. Низький технологічний рівень машин знижує врожайність, однак одним з основних критеріїв вибору сільськогосподарської техніки продовжує залишатися її ціна.

Вітчизняні виробники як не старалися забезпечити фермерів новими і сучасними засобами виробництва, в повному обсязі не могли цього. Проекти виробництва техніки закордонних брендів класу А в Україні так і залишилися проектами.

Обсяги виробництва окремих видів сільгосптехніки за 2011 -2017 роки в Україні наведено в табл. 1.2 [31].

Виробництво тракторів у період з 2011 по 2016 рік скоротились на 29%, ґрунтообробних і посівних машин та машин для внесення добрив на 52-66%, виробництво комбайнів на 61,4%, машин для приготування кормів — на

53,5%. Відносно стабільним є виробництво сівалок і косарок — спостерігається навіть зростання на 61%, розкидачів добрив, інших сільськогосподарських машин (табл. 1.2) .

Таблиця 1.2

Виробництво окремих видів машин і устаткування для сільського господарства за 2011-2017 рр., шт.

Найменування продукції	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Трактори для сільського та лісового господарства	6847	5280	4273	4121	4206	4894	4661
Плуги	6115	15403	6203	4446	3672	2068	1623
Розпушувачі та культиватори	7396	4652	4358	3739	3440	3607	3141
Борони дискові	7421	1645	1975	2044	2252	2799	3027
Борони (крім дискових)	11054	7500	7769	7881	5815	8642	6738
Сівалки інші сільськогосподарські	2806	1898	2381	2236	2806	4520	3959
Розкидачі органічних та неорганічних добрив	1008	992	384	508	252	480	945
Косарки тракторні	1710	2182	2307	2609	2463	3729	3272
Комбайни зернозбиральні	399	59	68	72	100	154	65
Розбризкувачі та розпилювачі рідких і порошкоподібних речовин, що встановлюються на тракторі	844	1099	831	804	800	816	1048
Причепи та напівпричепи самозавантажувальні або саморозвантажувальні	3342	2931	3135	2044	1666	2738	3260
Машини для приготування кормів для тварин, тис. шт	161	123	102	98,7	63,2	74,8	46,1
Обсяг реалізації продукції машинобудування млрд грн	130,0	140,5	113,5	101,9	115,2	130,2	130,0
Обсяг реалізації продукції с.г машинобудування, млрд грн	4,83	4,55	3,67	4,13	6,29	7,64	9,26
% до машинобудування	3,7	3,3	3,2	4,1	5,5	5,9	7,1

* — дані по виробництву приведені за січень-листопад

За січень-листопад 2017 року порівняно з аналогічним періодом 2016 року, виробництво тракторів для сільського та лісового господарства зросло на 6%, борін дискових — на 17,6%, стабільним є виробництво плугів, сівалок, культиваторів, косарок, а виробництво розкидачів зросло у 2,7 рази, обприскувачів — на 41,6%, причепів — на 27,4%. У грошовому виразі: у 2011 році реалізація продукції галузі сільськогосподарського машинобудування становила 4,826 млрд грн (3,7% машинобудівної продукції), то у 2017 р. — 9,26 млрд грн (7,1%). Тобто, динаміка сільськогосподарського машинобудування стала більш позитивна.

Проте на українському аграрному ринку спостерігається значне перевищення імпорту над експортом техніки для виконання сільськогосподарських робіт. Про це говорять дані, приведені на рис. 1.3 та 1.4 [63], що відображують імпорт та експорт товарів товарної позиції 8432 «Машини сільськогосподарські, садові або лісогосподарські для підготовки або оброблення ґрунту; котки для газонів або спортивних майданчиків:», у тому числі сівалок та техніки для оброблення земель за період з 2011 року по 2018 рік (січень-квітень).

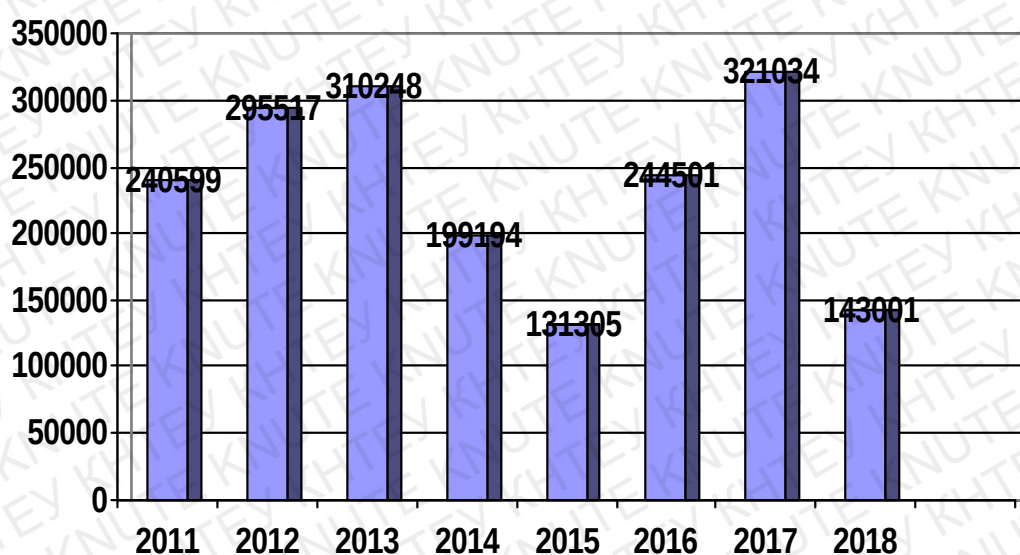

Рис. 1.3. Динаміка імпорту сільськогосподарських машин товарної позиції 8432 за 2011-2018 рр., тис. дол. США

З даних, представлених на рис. 1.3 видно, що немає чіткої тенденції щодо ввезення даної техніки з-за кордону. Максимальний обсяг імпорту сільськогосподарських машин склав 321034 тис. грн. у 2017 році. 2018 рік не конкурує із іншими представленими даними, адже інформація приведена станом на квітень поточного року. Найменший імпорт спостерігався у 2014-2015 роках, що зумовлено політичною ситуацією.

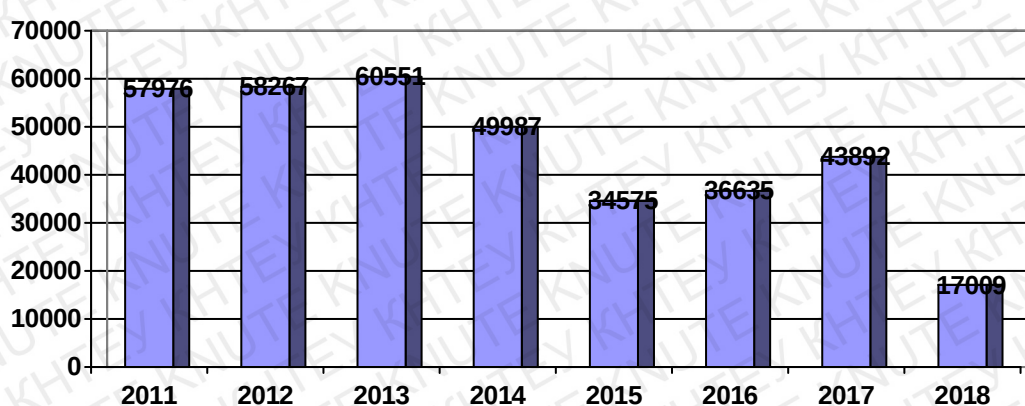

Рис. 1.4. Динаміка експорту сільськогосподарських машин товарної позиції 8432 за 2011-2018 рр., тис. дол. США

Як свідчать дані, представлені на рис. 1.4, в період 2014 – 2016 роки спостерігається спад експорту сільськогосподарської техніки. Найбільшим чином це зумовлено якістю та надійністю іноземних товарів, які представлені на ринку України. На просування вітчизняного виробника необхідні чималі кошти спочатку та слідкування за якістю продукції протягом всього періоду.

Якщо порівняти обсяги імпорту та експорту сільськогосподарської техніки, наведені на рис. 1.3 та 1.4, то помітно суттєву розбіжність у даних - імпорт значно перевищує обсяги експорту, причому ця тенденція характерна для всього періоду, що досліджується. Зокрема, у 2017 році експорт склав 43 892 тис.дол. США, а імпорт – 321 034 тис. дол. США, тобто перевищення в 7,3 рази [63].

За даними Державної фіскальної служби України у табл.1.3 наведено інформацію про обсяги імпорту товарів товарної позиції 8432 за 2016 – 2017 роки в розрізі країн-виробників [15].

Таблиця 1.3

**Дані про обсяги імпорту товарів товарної позиції 8432 згідно з
УКТЗЕД за 2016 – 2017 роки в розрізі країн-виробників**

Країна походження	Сумарна вартість 2016 \$ млн	Сумарна вартість 2017 \$ млн
Німеччина	92,470	127,555
США	57,513	71,278
Франція	17,069	24,357
Інші	77,450	97,844

Основними країнами –експортерами сільгосптехніки, у тому числі сівалок, є Німеччина, США та Франція, тобто країни, які займають лідируючі позиції світових виробників цих товарів.

Таким чином, аналіз стану світового ринку сільгосптехніки свідчить про інтенсивний його розвиток. Динаміка експортно-імпортних операцій із сільськогосподарською технікою в Україні показує, що сьогодні на вітчизняному ринку переважають посівні агрегати закордонного виробництва.

1.3. Вимоги до якості та безпечності сільськогосподарської техніки

Сільське господарство - найважливіша галузь економіки, яка визначає життєвий рівень населення, його добробут і продовольчу безпеку країни. Сьогодні агровиробництво, включно з польовими роботами, діяльність на тваринницьких фермах і комплексах, вже механізовано. Тому

сільгосптехніку слід розглядати як джерело потенційної небезпеки як для експлуатуючих її працівників, так і для навколишнього середовища [6].

Сівалки, як правило, можуть буксируватися транспортним засобом - трактором або можуть монтуватися на тракторі. Тому безпечність сівалок, насамперед, визначається дотриманням вимог до трактору. Трактори, самохідні машини, різноманітні причіпні та начіпні знаряддя й механізми, що утворюють разом машинно-тракторні агрегати (МТА), повинні відповідати вимогам, викладеним у нормативній документації, технічних умовах, інструкціях для експлуатації встановленими заводами-виготовлювачами [36, 40].

Вимоги до безпечності сільськогосподарських машин, у тому числі сівалок, визначені такими нормативними документами: Технічним регламентом затвердження типу сільськогосподарських та лісогосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем, складових частин та окремих технічних вузлів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1367 [66]; ДСТУ EN ISO 4254-1:2016 (EN ISO 4254-1:2015, IDT; ISO 4254-1:2013, IDT) «Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 1. Загальні вимоги.» [11] ; ДСТУ ISO 4254-8:2014 «Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 8. Машини для внесення твердих добрив (ISO 4254-8:2009, IDT)» [12], ДСТУ ISO 4254-9:2014 «Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 9. Рядкові сівалки (ISO 4254-9:2008, IDT)» [13].

Основним нормативно-правовим актом, який регламентує безпечне виконання робіт у сільськогосподарському виробництві, є Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві, затверджені наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 р. № 1353 [36].

Перед початком роботи сільгоспмашини необхідно перевірити технічний стан і комплектність сільськогосподарської машини, простежити,

щоб не було підтікань палива, масла й води у двигуні трактора (самохідного шасі), а також пропуску вихлопних газів у місцях з'єднання вихлопного колектора із блоком двигуна.

Забороняється експлуатація сільськогосподарських тракторів без електростартерного запуску двигуна із відсутньою або з несправною системою блокування запуску двигуна при включеній передачі.

До кабіни трактора ставляться такі вимоги. Кабіни машин повинні мати оскління, механічний склоочисник, омивач передніх стекол, сонцезахисний пристрій, плафон освітлення, освітлення щитка приладів, замки дверей, що закриваються, регульоване сидіння, гумовий килимок і чохли, що запобігають проникненню пилу в кабіну в місцях проходження важелів і педалей управління. Крім того:

- необхідно слідкувати за справністю опор (підніжок, драбин); поручнів (перил, ручок);
- стекла кабіни не повинні мати тріщин та затемнень які погіршують видимість (оглядовість);
- забороняється встановлювати у вікна непрозорі матеріали, нестандартні або тоновані стекла.

Сидіння в кабіні повинне мати регулювання по висоті на 40 і в горизонтальному напрямі на 75 мм; спинка сидінь повинна мати відхилення від вертикалі на 5...20°. Підвіска сидінь повинна забезпечувати змінну жорсткість для регулювання з урахуванням маси водія від 60 до 120 кг і гасник коливань.

Загазованість і запиленість в кабіні не повинні перевищувати гранично допустимої концентрації.

Кабіна машин повинна мати систему пристроїв для нормалізації мікроклімату, включаючи теплоізоляцію, що забезпечує температуру повітря в межах +14...28 °С при відносній вологості 40... 60% і швидкості повітря 0,5 м/с. Для районів з температурою більш +25°С температура в кабіні не

повинна перевищувати $+31\text{ }^{\circ}\text{C}$, а швидкість повітря не повинна складати більше 1,5 м/с.

Рульове керування повинно відповідати таким вимогам. Не можна допускати ослаблення кріплення кермової колонки й кермової сошки на валу рульового керування колісних тракторів, несправність поздовжньої й поперечної кермових та пошкодження деталей (вигин, тріщини, ушкодження різьблення, пробок і наконечників, поломка або відсутність шплінтів та ін.).

У системі рульового керування машин не допускається:

- піноутворення масла в системі підсилювача, що відбувається в результаті недоливу його в корпус підсилювача;
- порушення регулювання запобіжного клапана;
- підвищений витік масла в насосі;
- заїдання або збільшений зазор у зачепленні черв'як-сектор;
- підвищена вібрація кермового колеса;
- ослаблення затягування гайки черв'яка, кріплення сошки або поворотних важелів;
- підвищений люфт у конічних підшипниках маточини передніх коліс або в шарнірах тяг рульового керування;
- порушення збіжності керованих коліс;
- збільшене осьове переміщення поворотного вала;
- підвищений люфт у з'єднаннях карданних муфт привода кермового колеса;
- сила опору повороту кермового колеса при ручному впливі більше 50 Н(5кгс);
- люфт кермового колеса машини при працюючому двигуні більше 25° .

До гальмівної системи також ставляться вимоги. Зміна конструкції гальмових систем, а також застосування окремих гальмівних елементів (деталей) системи, не передбачених для даної марки машини або які не відповідають вимогам заводу-виготовлювача - не допускається.

Гальма повинні бути відрегульованими на одночасне гальмування коліс при заблокованих педалях. При цьому педаль правого й лівого гальм повинні мати однакову величину ходу.

У механічному приводі гальм не допускається:

- заїдання важелів і колодок, наявність тріщин на деталях;
- у гідравлічному приводі гальм не допускається підтікання гальмівної рідини в гальмівних циліндрах, шлангах, трубах та з'єднаннях;

Зазор між гальмівними колодками (стрічками) гальм та гальмівним барабаном повинен відповідати технічним умовам заводу-виготовлювача.

Не допускається попадання масла на накладки або стрічки гальм. Замаслені гальмівні накладки або стрічки повинні промиватися.

Тракторний причеп повинен бути оснащений гальмами керованими з кабіни трактора. Не дозволяється їзда із незагальмованим причепом.

При відпущеній педаль гальма колеса повинні повністю розгальмовуватися. Машини з несправними гальмами до експлуатації не допускаються.

На МТА повинна бути справна звукова та світлова сигналізація, наявність дзеркал заднього виду. Не допускається застосування зруйнованих та з тріщинами на світловідбивальних поверхнях або розсіювачах світлових зовнішніх приладів, встановлення будь-яких пристроїв, що обмежують їхню видимість, нанесення покриття на світлові зовнішні прилади (тонування, фарбування тощо), що зменшує світлопропускання, змінює силу їх світла, світлорозподіл або колір.

Кожен трактор повинен бути укомплектований набором інструменту й пристосувань, медичною аптечкою, вогнегасником, протівідкатними упорами.

Під час виконання робіт забороняється:

- заміна, регулювання та очищення робочих органів машин при ввімкненому двигуні трактора,

- виконання робіт після того, як будуть опущені або встановлені на підставки робочі органи;
- експлуатація машин без передбачених конструкцією огорож рухомих елементів;
- ґрунтообробка полів до виконання підготовчих робіт (вивезення каміння, засипка ям та інших перешкод; відбиття поворотних смуг).

При виявленні вибухонебезпечних предметів (снарядів, мін, гранат тощо) всі роботи на ділянках повинні бути негайно призупинені, межі ділянки позначені попереджувальними знаками «Обережно! Небезпека вибуху». На ділянці повинна бути організована охорона, а в органи МВС необхідно негайно передати повідомлення.

Сівалки і посадкові машини повинні мати [40, 66]:

- перила за спиною сівальника - на висоті 1 м, якщо причіплені борони, котки, шлейфи тощо;
- захисні огороження зубчатих і ланцюгових передач;
- пристосування для очищення робочих органів;
- засоби двосторонньої сигналізації.

Завантаження сівалок посівним матеріалом та добривами потрібно виконувати тільки за допомогою механічної заправки. Ручне завантаження допускається лише за умови зупинення посівного або садильного агрегату та вимкнення двигуна трактора.

При заправці машин пиловидними добривами необхідно розташовувати заправник добрив з підвітряної сторони машини.

При застосуванні гербіцидів та пестицидів для обробляння безпосередньо в полі необхідно обов'язково пересвідчитись, що в зоні роботи агрегату та на прилеглих полях не працюють люди, а в разі виконання на цих полях агротехнічних операцій витримати карантинні строки, які встановлені на певний вид пестицидів.

При обробці ґрунту з одночасним внесенням пестицидів необхідно попередньо перемішати розчин пестициду протягом 2–3 хв. За допомогою

насоса відкрити запірний клапан, включити подачу робочого розчину в магістраль, подати сигнал про початок руху і тільки після початку руху заглибити робочі органи у ґрунт.

На навісних сівалках забороняється обслуговування одним працівником більше однієї сівалки.

Сівальник під час виконання робіт повинен бути одягнений в спецодяг, спецвзуття, використовувати захисні окуляри і респіратор.

Забороняється сівальнику під час руху агрегату переходити з сівалки на сівалку, сидіти на насінневих ящиках, працювати при знятих огорожах, очищати руками робочі органи.

Заправляти машину, замінювати, регулювати й очищати робочі органи від зайвих предметів, земляних глиб, налиплого ґрунту і залишків рослин необхідно виконувати тільки спеціальними чистиками при вимкненому двигуні.

Основними шкідливими та небезпечними факторами при експлуатації сільгоспмашин, у тому числі сівалок, є [36, 40]:

- технічна несправність тракторів і сільськогосподарських машин;
- виконання робіт в охоронних зонах ліній електропередач;
- виконання робіт на відкритому повітрі, при підвищеній або низькій температурі повітря;
- підвищений рівень шуму та вібрацій;
- підвищена забрудненість повітря пилом;
- наявність отрутохімікатів;
- схили полів, наявність перешкод у вигляді ям, ярів;
- рухомі агрегати;
- пожежна безпека.

Крім безпечності, важливим показником сівалок є їх якість. Якісна сівба визначається трьома основними показниками [60]:

- рівномірним розподіленням насіння по площі поля;
- якісним загортання його у борозні;

- створенням сошником (робочим органом сівалки) необхідних умов для швидкого проростання посівного матеріалу.

Основні конструктивні особливості роботи досконалої сівалки повинні бути наступними:

- точна глибина загортання насіння та закладання добрив на задану глибину;
- рівномірний розподіл насіння у рядку;
- контроль висіву;
- відсутність здвоєного насіння і просівів, адаптація до різної якості насіннєвого матеріалу;прико
- незалежне переміщення кожної стійки на нерівній поверхні поля;
- посів у вологий та сухий ґрунт;
- мінімальна вага сівалки для роботи по підготовленому ґрунті;
- швидке переобладнання під різні міжряддя;
- середня робоча швидкість від 8 до 10 км/год. і вище за посіву будь-якої культури, висока продуктивність, низька витрата палива трактором;
- взаємозамінність запасних частин,
- простота ремонту, мінімальні витрати;
- зручне транспортування на великі відстані.

Таким чином, вимоги до якості та безпечності сільськогосподарських машин, у тому числі сівалок, визначаються нормативними документами та зазначаються у відповідній технічній документації на сільгоспмашину.

1.4. Законодавчо-нормативне регулювання експертизи та митного оформлення сільськогосподарської техніки

Нормативно-правові засади здійснення митного оформлення сільськогосподарської техніки, у тому числі сівалок, а також проведення експертизи цих товарів в митних цілях визначає Митний кодекс України (МКУ).

Процедура митного оформлення товарів відповідно до норм Митного

кодексу вимагає виконання ряду митних формальностей, необхідних для випуску товарів. Під випуском товару розуміють надання митним органом права на користування та / або розпорядження товарами, щодо яких здійснюється митне оформлення, відповідно до заявленої мети [25].

Статтею 74 МКУ визначено, що імпорт (випуск для вільного обігу) - це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання всіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

Для розміщення товарів у митний режим імпорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, відповідно до частини третьої ст. 75 Митного кодексу має [25]:

- надати контролюючому органу, який здійснює випуск товарів, документи на такі товари;
- сплатити митні платежі, якими відповідно до законів України обкладаються товари під час ввезення на митну територію України в режимі імпорту;
- виконати встановлені відповідно до закону вимоги щодо заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

У разі ввезення товарів (сільськогосподарської техніки) на митну територію України декларант або уповноважена ним особа попередньо повідомляє митний орган, в зоні діяльності якого товари будуть пред'явлені для митного оформлення, про намір ввезти ці товари. Попереднє повідомлення про намір ввезти товари на митну територію України здійснюється шляхом подання до контролюючого органу, в зоні діяльності якого товари будуть пред'явлені для митного оформлення, попередньої митної декларації або іншого документа, який може використовуватися замість митної декларації відповідно до ст. 94 Митного кодексу.

Митна декларація подається до контролюючого органу, що здійснює митне оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення,

протягом 10 робочих днів з дати доставки цих товарів, транспортних засобів до зазначеного органу.

Митне оформлення починається з моменту подання митному органу декларантом або уповноваженою ним особою митної декларації або замінює її відповідно до законодавства документа, і документів, необхідних для митного оформлення, а в разі електронного декларування - з моменту отримання контролюючим органом від декларанта або уповноваженої ним особи електронної митної декларації або замінює митну декларацію згідно із законодавством електронного документа [25].

Декларантом може бути особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якого здійснюється декларування. Декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою (письмовою, усною, шляхом вчинення дій) точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення. При застосуванні письмової форми декларування можуть використовуватися як електронні документи, так і документи на паперовому носії.

Митне оформлення завершується протягом чотирьох робочих годин з моменту пред'явлення контролюючому органу товарів, у тому числі сівалок, які підлягають митному оформленню, подання митної декларації і всіх необхідних документів і відомостей, передбачених статтями 257 і 335 МКУ.

Митна декларація та інші документи подаються до контролюючого органу в електронному вигляді або на паперових носіях. Митна декларація на паперовому носії супроводжується її електронною копією.

Разом з митною декларацією представляють рахунок або інший документ, який визначає вартість товару, та у випадках, встановлених МКУ, - декларацію митної вартості.

На вимогу митного органу декларант або уповноважена ним особа зобов'язані надати оригінали таких документів або засвідчені в установленому порядку їх копії.

Форма митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» [32]. В цьому документі вказано основні форми митних декларацій мету та місце їх використання, а також порядок внесення змін до митних декларацій, їх відкликання та визнання недійсними. Цей документ є необхідним для здійснення митного контролю та митного оформлення сівалок при ввезенні їх на територію України в режимі імпорту. В цьому документі визначенні також форми письмового декларування, заповнення періодичної митної декларації, заповнення тимчасової митної декларації, порядок підтвердження відомостей про вивезення товарів за межі митної території України, порядок внесення змін до митної декларації та її відкликання, порядок визнання декларацій недійсними.

Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа» визначає порядок заповнення митних декларації (МД) при переміщенні сівалок через митний кордон України в режимі імпорту [48]. В наказі детально розписано порядок заповнення граф митних декларацій відповідного до обраного митного режиму. Цей наказ визначає правила заповнення граф митних декларацій на бланках єдиного адміністративного документа форми МД-2 [48].

Митні формальності при здійсненні митного оформлення сівалок із застосуванням митної декларації здійснюються згідно з порядком, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631 «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа» [47].

Перелік відомостей, які вносяться до митної декларації, і документи, що подаються разом з митною декларацією, визначені частиною восьмою ст. 257 та частиною третьою ст. 335 Митного кодексу.

Також при необхідності в митній декларації зазначаються відомості про документи, що підтверджують [25]:

- дотримання заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- сплату та / або забезпечення сплати митних платежів;
- право на пільги зі сплати митних платежів, на застосування повного або часткового звільнення від сплати митних платежів згідно з обраним митним режимом;
- зміна строків сплати митних платежів;
- заявлену митну вартість товарів і обраний метод її визначення.

Сівалки відносяться до товарної позиції згідно з УКТЗЕД 8432 «Машини сільськогосподарські, садові або лісгосподарські для підготовки або оброблення ґрунту; котки для газонів або спортивних майданчиків:». Товари даної товарної позиції підпадають під дію Технічного регламенту радіообладнання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 24 травня 2017 р. № 355 [38].

Тому при митному оформленні сівалок, якщо у їх складі є радіообладнання, також повинна надана супровідна документація: інструкція з експлуатації електричного та електронного устаткування або лист від виробника про відповідність електричного та електронного обладнання вимогам Технічного регламенту, а також декларація про відповідність.

Класифікація товарів для цілей митного оформлення здійснюється згідно з вимогами Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі - УКТ ЗЕД), що є товарною номенклатурою Митного тарифу України, з урахуванням Основних правил інтерпретації УКТ ЗЕД, приміток до розділів та груп і визначають для класифікації характеристик товару [53].

Слід зауважити, що відповідно до ст. 23 Митного кодексу за письмовими зверненнями декларантів або уповноважених ними осіб

контролюючих органів приймають попередні рішення про застосування окремих положень законодавства України з питань державної митної справи, зокрема з питань класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД. Такі рішення приймаються до початку переміщення товарів через митний кордон України.

Процедура прийняття попереднього рішення про класифікацію товару згідно з УКТ ЗЕД визначена Порядком роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №650. № 650 [50] .

Імпорт сівалок, які ввозяться на митну територію України, обкладається ввізним митом за ставками Митного тарифу України, чинними на день подання митної декларації.

Відповідно до Закону України від 19.09.2013 № 584-VII «Про Митний тариф України» ввізне мито на сівалки (коди згідно з УКТЗЕД 8432 30 11 00 та 8432 30 19 00) становить 0% (повна і пільгова ставки) [53].

Правила оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, іншими (крім мита) митними платежами (до яких віднесено ПДВ з ввезених на митну територію України товарів (продукції) та акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) встановлюються Податковим кодексом з урахуванням особливостей, які визначаються Митним кодексом. Сівалки не відносяться до підакцизних товарів, але податок на додану вартість сплачується при їх митному оформленні в митному режимі імпорту [33].

Митним кодексом України регламентується також порядок проведення експертизи товарів для митних цілях (глава 50 «Митні експертизи») [25] .

Взяття проб (зразків) товарів здійснюється посадовими особами органу доходів і зборів в рамках процедур митного контролю та митного оформлення з метою встановлення характеристик, визначальних для:

- 1) класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- 2) перевірки задекларованої митної вартості товарів;
- 3) встановлення країни походження товарів;
- 4) встановлення належності товарів до наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, сильнодіючих чи отруйних речовин;
- 5) встановлення належності товарів до предметів, що мають художню, історичну чи археологічну цінність;
- 6) встановлення належності товарів до таких, що виготовлені з використанням об'єктів права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону.

Експерт повинен мати базову відповідну освіту, знати основи митної справи, експертизи, знати ринкову кон'юнктуру стосовно досліджуваних матеріалів і виробів, а також повинен мати високу кваліфікацію.

При здійсненні митного контролю та оформлення сівалок найбільш вірогідною є проведення товарознавчої експертизи з метою перевірки ціни товару, яка є основою для розрахунку митної вартості. Регламент проведення товарознавчої експертизи сівалок буде розглянуто у п. 1.5 даної роботи.

Отже, можна зробити висновок, що нормативно-правова база для митного оформлення сівалок, які перетинають митний кордон України в режимі імпорту, є різноманітною, застосування якої передбачає реалізацію державної митної політики.

1.5. Регламент проведення товарознавчої експертизи сільськогосподарської техніки

Товарознавча експертиза є один із видів митної експертизи. Даний вид митної експертизи проводиться з метою визначення вартості товару, у тому числі і сівалок, на підставі їх якісних показників, основних властивостей та факторів, завданнями якої є визначення митного найменування.

Товарознавча експертиза сівалок з метою визначення їх вартості відповідає на такі питання: визначення коду товару згідно з УКТЗЕД; визначення якісних властивостей даного товару, які впливають на його вартість; визначення ринкової вартості (ціни) сівалок.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 02.12.2016 №1058 «Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку» рішення про призначення товарознавчої експертизи приймається посадовою особою органу доходів і зборів [46].

При направленні запитів митним органом надається така супровідна документація:

- оригінал акта про взяття проб (зразків) товарів (у разі їх взяття);
- копія акта про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів (у разі проведення);
- копії інших супровідних документів, які подаються при здійсненні податкового або митного контролю (митна декларація, зовнішньоекономічний договір (контракт), інвойси, рахунки-фактури, накладні, сертифікати (висновки, реєстраційні посвідчення уповноважених державних органів, якщо такі видавались);
- техніко-технологічна документація про склад, фізико-хімічні властивості товарів, інформація про основні технологічні стадії їх виробництва та призначення.

Товарознавча експертиза для митних цілей проводиться фахівцями Департаменту податкових та митних експертиз ДФС (ДПМЕ) [35].

Запит про проведення дослідження (аналізу, експертизи) або постанова про призначення експертизи у справі про порушення митних правил органу

ДФС разом із супровідною документацією (матеріалами, що передаються у розпорядження експерта), пробами (зразками) товарів доставляються до ДПМЕ ДФС посадовою особою органу ДФС або поштою.

Товарознавча експертиза з метою встановлення вартості товарів, зокрема сівалок, складається з наступних послідовно здійснюваних етапів [20, 21].

1. Отримання завдання. Вивчення наданих на експертизу матеріалів. Розробка програми дослідження.

2. Встановлення товарної характеристики, товарного стану та інших показників об'єктів дослідження. Огляд об'єктів дослідження (у разі надання зразків товару). Вивчення нормативних матеріалів. Дослідження рівня якості. Вивчення властивостей об'єкта (аналітична стадія).

3. Вибір критеріїв і методів дослідження, що визначаються його завданнями і характером об'єкта. Зіставлення результатів дослідження об'єкта (об'єктів) з вимогами нормативних та законодавчих документів (порівняльна стадія). Проведення розрахунку фактичної вартості з урахуванням втрати якості.

4. Узагальнення даних по досліджуваному виробу, що отримані на попередніх етапах.

5. Оцінка отриманих результатів, формулювання експертного висновку (синтезуюча стадія). Оформлення результатів експертизи. Складання висновку експерта.

На першому етапі експерт докладно ознайомлюється з документами, на підставі яких буде проведене дослідження, а також вивчає всі інші матеріали, що стосуються об'єкта дослідження. Після вивчення цих документів експерт розробляє програму проведення дослідження.

Будь-яке конкретне експертне дослідження починається з ознайомлення з початковими матеріалами, яке дозволяє експерту орієнтуватися у вирішуваних питаннях; уточнення питань, об'єму

дослідження відповідно до компетенції експерта-товарознавця та обставин справи, а також вирішення організаційних питань проведення експертизи.

На другому етапі експерт починає дослідження з візуального огляду наданих на дослідження зразків виробів (якщо такі зразки надавались), їх пакування (при наявності), а також умов, в яких знаходяться вироби.

Огляд громіздких предметів можуть оглядатися експертом за місцезнаходженням предмета. Орган, який призначив експертизу, зобов'язаний забезпечити експертові можливість їх огляду. При проведенні експертизи великих партій товарів на дослідження мають бути подані усі виявлені та вилучені товари. При цьому експертам-товарознавцям слід користуватися відповідними нормативними документами, що визначають порядок відбору зразків.

Далі встановлюється наявність (відсутність) дефектів, ступінь їх прояву, розмір, місце розташування та характер, з метою рішення задач, що зв'язані з фактичним станом об'єкту та причинами зміни його властивостей. Експерт виявляє дефекти різного характеру, що проявились у ознаках – слідах негативних впливів, що привели до зміни чи втрати споживних властивостей. Потім властивості зіставляються з базовими даними. Однак важливо не тільки встановити відхилення від норми, але і визначити рівень якості виробу: відсоток втрати якості, ступінь придатності для використання його за призначенням тощо. Визначення рівня якості виробів полягає в оцінці сукупності встановлених у ході дослідження показників (відхилень) з точки зору їх впливу на якість.

На третьому етапі дослідження експерт повинен ознайомитись з законодавчими, нормативними документами, методиками та спеціальною літературою, в яких містяться вимоги та рекомендації відносно проведення досліджень непродуктивних товарів, які є об'єктами товарознавчої експертизи.

Встановлення вартості непродуктивних товарів проводиться з застосуванням методичних підходів, методів оцінки, які є складовими

частинами методичних підходів або результатом комбінування кількох методичних підходів, а також оціночних процедур [20].

Експерт застосовує, як правило, кілька методичних підходів, що найбільш повно відповідають визначеній меті оцінки, виду вартості за наявності достовірних інформаційних джерел для її проведення.

Фактичну вартість визначають, як правило, шляхом застосування порівняльного підходу.

Висновок експерта Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України доставляється до митного органу посадовою особою, яка отримує його в Департаменті, з обов'язковою відміткою в реєстрі висновків, виданих за запитами про проведення дослідження (аналізу, експертизи) / постановами про призначення експертизи у справі про порушення митних правил органів ДФС, поштою або іншими засобами інформаційних технологій [46].

Отже, товарознавча експертиза сівалок проводиться експертами Департаменту податкових та митних експертиз ДФС з метою встановлення ціни товару при здійсненні митного контролю та митного оформлення.

РОЗДІЛ 2

ТОВАРОЗНАВЧА ЕКСПЕРТИЗА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ ДЛЯ МИТИХ ЦІЛЕЙ

2.1. Організація, об'єкт та методи дослідження сіськогосподарської техніки

Виконання випускної кваліфікаційної роботи передбачало проведення теоретичних та експертних досліджень. Загальний порядок проведення досліджень сільськогосподарської техніки представлено на рис. 2.1.

Рис. 2.1. Організація дослідження сільськогосподарської техніки

Відповідно до ст.356-357 Митного кодексу України об'єктами експертизи для митних цілей є матеріалізовані джерела інформації [25]:

- товари і предмети, що переміщуються через кордон, а також їх проби, відібрані для дослідження;
- об'єкти контрабанди і порушення митних правил;
- товаросупровідні документи (митні, нормативні, фінансові), що використовують при митному оформленні і контролі.

У даній роботі об'єктами дослідження є сівалки, що переміщуються через митний кордон України.

Предметом дослідження є критерії, засоби та методи для проведення товарознавчої експертизи носіїв цифрової інформації.

Для проведення товарознавчої експертизи сівалок було обрано 5 зразків пневматичних сівалок точного посіву вітчизняного та закордонного виробництва торгових марок «Case IH» (США), «John Deere» (США), «Vaderstad» (Швеція) та «Укразапчастина» (Україна). Сівалка «Case IH» (США) – це товар, який декларується у митній декларації №UA100150/2018/074142 (країна виробництва – США).

Мета товарознавчої експертизи сівалок - визначення їх ринкової вартості для цілей оподаткування сівалок при митному оформленні в режимі імпорту.

Головними завданнями товарознавчої експертизи є [20]:

- визначення належності товарів до класифікаційних категорій, які прийняті у виробничо-торговельній сфері (вид, сорт, артикул, марка, модель, розмір, комплектність тощо).
- визначення якісних змін товарної продукції; - визначення причин якісних змін товарної продукції (мають виробничий характер, виникли під час транспортування, зберігання, у процесі експлуатації).
- установлення способу виробництва товарної продукції: промисловий чи саморобний, підприємства-виробника, країни-виробника.

– визначення вартості товарної продукції, у т.ч. з урахуванням часткової втрати її товарних якостей у зв'язку з експлуатаційним зношенням і пошкодженнями від впливу зовнішніх факторів.

– визначення відповідності упакування і транспортування, умов і термінів зберігання товарної продукції до вимог чинних правил.

Товарознавча вартісна експертиза проводиться з метою визначення вартості товару на підставі його якісних показників, основних властивостей та факторів і відповідає на питання:

- визначення найменування товару згідно з УКТЗЕД;
- визначення якісних показників товару, що впливає на його вартість;
- яка оптова ринкова вартість товару.

Товарознавча експертиза сівалок проводиться експертом у випадку, коли дані товари були вилучені у справі про порушення митних правил на підставі постанови про призначення товарознавчої експертизи або за запитом митного органу для підтвердження задекларованих даних про ціну товару за контрактом.

При проведенні товарознавчої експертизи експертом Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України використовується комплекс методів дослідження, до якого відносяться такі: органолептичний, аналітичний та вимірювальний.

Залежно від поставленого замовником завдання при визначенні показників якості товару з урахуванням вимог до якості, які містяться в нормативно-технічній документації або контрактних (договірних) умовах, експерт вибирає метод перевірки (вимірювальний або органолептичний).

Органолептичний метод — визначення показників якості продукції, який здійснюється на основі аналізу сприйняття органів відчуттів, яким визначаються такі показники якості товару: зовнішній вигляд (колір, форма, консистенція та ін.), запах, смак, звук, сприйняття на дотик, наявність дефектів [1].

Органолептичний метод не виключає можливості використання технічних засобів, які підвищують сприйнятливість та можливості органів відчуття.

Вимірювальний метод - метод визначення показників якості продукції, що здійснюється на основі технічних засобів вимірювання. За допомогою вимірювального методу визначають такі показники якості як маса виробу, фізико-технічні характеристики та ін. [1].

Проте, головним методом для визначення ринкової вартості (ціни) сівалок є метод, побудований на основі порівняльного підходу. Визначення ринкової вартості (ціни) товару з використанням порівняльного підходу передбачає використання середніх цін аналогічних чи подібних товарів, що містяться в довідково-аналітичних виданнях, у прайс-листах тощо.

Таким чином, обрані методи досліджень будуть використані при проведенні товарознавчої експертизи сівалок.

2.2. Характеристика асортименту сільськогосподарської техніки, що переміщується через митний кордон України

У сучасних умовах господарювання для підвищення конкурентоспроможності продукції агропромислового комплексу регіонів України велику роль відіграє оснащеність її суб'єктів інноваційними основними засобами. Забезпеченість новою сільськогосподарською технікою, у тому числі сівалками, суб'єктів агропромислового комплексу підвищить технологічний рівень сільськогосподарського виробництва та сприятиме зростанню ефективності їх діяльності [4].

Посів насіння посідає провідне місце в системі агротехнічних заходів. Від його проведення залежить якість сходів, розвиток рослин і урожай. Тому до посівної техніки та якості сівби завжди пред'являлись жорсткі агротехнічні вимоги. Висіяне насіння якісно в добре оброблений ґрунт із достатньою вологістю та підживленням дасть дружні сходи — основу

гаранту майбутнього врожаю. Вирішити ці завдання у комплексі стало значно легше з приходом на вітчизняні поля сівалок нового покоління. Сьогодні на українському ринку представлений великий асортимент висівних машин, вибрати найбільш оптимальну з яких складно.

Сівалка – це машина, яка призначена для однорідного посіву насіння в ґрунт [60]. У більшості випадків машину також застосовують з метою поширення добрив або інших органічних речовин на великих площах культур. Зернові сівалки для висівання просапних культур становлять особливу групу посівних машин.

Головна перевага механізму в тому, що насіння розподіляються рівномірно і відразу на необхідну глибину. Найновіші моделі відрізняються ще й пневматичної точністю роботи.

Перша залізна сівалка була винайдена в Китаї в II столітті до нашої ери, а ось в Європі такий пристрій було запатентовано тільки в XVI столітті нашої ери і удосконалювалося в ході британської сільськогосподарської революції [29]

Важливою характеристикою кожної посівної машини є ширина захвату. Зазвичай ця особливість буде відома відразу, так як вона вказується в марці пристрої (наприклад, СЗ - 3,5). Це означає, що сівалка зернова і має ширину захвату площі 3,5 метра. Таким чином, тільки побачивши маркування механізму, можна зрозуміти, що він призначений для зернової культури і кожен раз своїм апаратом буде обробляти ділянку розміром 3,5 метра в ширину. З цього легко обчислити, яку площу посіву можна охопити, проїхавши один раз від одного кінця городу до іншого. Відповідно, якщо знати приблизну швидкість рух машини, то зовсім нескладно порахувати час, який необхідно витратити на посів.

Для розуміння, що таке сівалка, варто розглянути її конструкцію і принцип роботи. Це машина, яка складається з таких частин:

- апарат з сім'япроводом для висівання зерна, який дозує і подає їх;
- кілька ящиків, банок або інших для зберігання посадкового матеріалу;

- пристрій (наприклад, плуг) для борозенок в ґрунті, куди надалі надійдуть насіння;
- механізм для засипання борозенок ґрунтом після попадання в них зерен і вирівнювання рівня ґрунту.

В машинах, призначених одночасно для насіння і добрива (туків), ящики для зерен частіше знаходяться в передній частині механізму, а для туків - в задній. Сучасна сівалка рухається по полю за допомогою трактора зі швидкістю близько 13 км / год [29].

Апарат висаджування сівалки може бути механічним і пневматичним. Для забезпечення якісної й ефективної сівби на великих площах можна застосовувати сівалки суцільної сівби із механічним висівним апаратом без та з встановленням пневматичної системи подавання насіння до сошників. Механічні зернові сівалки використовують для сівби зернових, зернобобових, фуражних, дрібнонасінних культур і трави за класичної, мінімальної технології обробітку ґрунту та у шар мульчі. Вони можуть також висівати насіння інших культур, які за розміром і нормою висіву близькі до зернових (наприклад гречка, сорго, просо тощо). Для цього попередньо виконують налаштування висівного апарату на відповідну культуру. Для сівби насіння різних культур, як просапних (наприклад, кукурудза, соняшник, цукрові буряки тощо), так і культур суцільної сівби, використовують універсальні пневматичні сівалки. Їхні висівні апарати особливо якісно працюють із дражованим і каліброваним насінням, хоча високої якості сівби можна досягти висіваючи й звичайне насіння.

Розрізняють сівалки точного висіву. Такий пристрій є універсальним механізмом просапної виду, він обладнаний пневматичною системою для виконання висіву. Його переваги [59] :

1. Оптимальний проміжок між посадковим матеріалом.
2. Максимальна якість обробки поля.
3. Чітка перевірка заглиблень.
4. Полегшення в майбутньому зборі врожаю.

Єдиний недолік сівалок точного посіву полягає в їх високій ціні, тому вони не завжди доступні для приватного використання. Зазвичай такі машини можна зустріти в господарствах і фермах, де вони незамінні для масштабного вирощування продукції: пшениці, вівса, гороху, кукурудзи, капусти, соняшника та інших.

Посівні машини - це досить поширені сільгоспмашини по всьому світу, тому налічується багато їх видів, які відрізняються певними робочими характеристиками. Сівалки прийнято класифікувати за такими основними ознаками [8, 29, 59]:

- по способу посіву;
- по роду тяги;
- за призначеними культурами (відповідно до спеціалізації).

Найбільш популярною є *класифікація сівалок за способом посіву* (посадки), яка включає наступні види сівалок:

- квадратно-гніздовий тип - групи насіння повністю закладаються в вершини квадратів/прямокутників;;
- рядовий тип - посів насіння здійснюється суцільним широкорядним, стрічковим і рядовим способами;
- гніздовий - насіння розміщуються чітко в гнізда на рядках;
- розкидному - машина для хаотичного висіву зерен по площі всього поля (наприклад, трави);
- пунктирна (однозернового) - вид, коли насіння розміщуються на однаковій дистанції один від одного, посів широкорядний.

Спосіб посіву вибирають, враховуючи особливості культури, розмір площі посіву і вид ґрунту (її склад, родючість і підготовленість до вирощування).

Сівалки класифікуються в залежності від механізму, що приводить сівалку в рух для виконання посіву, тобто *за родом тяги сівалки бувають*:

- тракторна (навісна / причіпна) - механізм, який управляється трактором, відповідно, розвиває найбільшу швидкість пересування по полю;

- кінна - машина, яка за допомогою спеціальних тросів кріпиться до упряжки коней;
- ручна - сівалка, яка пересувається за допомогою зусиль людини.
- на самохідному шасі - повністю автономна модель.

Зазвичай посівний механізм кріплять до трактора, іноді до кінній упряжці. Масово виробляються, звичайно ж, тракторні види. Сьогодні вкрай рідко зустрічаються повністю ручні пристосування, це практично музейний експонат, оскільки їх експлуатація дуже важка і неефективна.

В залежності від виду культури, яку висівають, підбирають і відповідну техніку. Ці сівалки відрізняються специфічними складовими їх конструкцій, адаптованими під той чи інший тип культури, яку необхідно виростити. *За призначеними культурами* розрізняють такі типи сівалок:

- універсальні – їх використовують для вирощування бобових, олійних культур, зернових, а також різноманітних трав;
- спеціальні - використовуються для висівання конкретних культур - кукурудзи, овочів, бавовни та ін.є особливими для кожного виду врожаю. Тобто, за функціональним призначенням сівалки поділяють на зернові та просапні.
- комбіновані - використовуються також для поміщення мінеральних добрив в землю.

Варто відзначити, що сівалки далеко не завжди використовуються за призначеною культурою. Досить часто, з метою економії, зернові посівні машини вибирають як універсальні. Проте такі експерименти не завжди вдачі. У зв'язку з різним розміром насіння відрізняються вимоги до їх висадки, використання сівалки не за призначенням може відчутно погіршити врожайність, а в деяких випадках і зламати пристрій.

Якщо виробник позиціонує свою марку як універсальну сівалку, то ємність для насіння обов'язково повинна бути з регулюючим клапаном, інакше зерна будуть застрягати або, навпаки, висипатися в великих кількостях.

Використовують такі розміри щілини, залежно від насіння:

- дрібні - 0,5-2 мм;
- великі - 7-10 мм.

Ширина отвору для добрив повинна бути в межах 8-13 мм. Внесення в грядки мінеральних добрив проводиться від 30 до 300 кілограмів на 1 гектар.

За компоновкою складальних одиниць, робочих органів сівалки поділяють на моноблочні, роздільно-агрегатні та секційні. У моноблочних сівалках на основній рамі встановлені усі робочі органи, службові і допоміжні частини. До моноблочних сівалок належать зернові (зерно-тукові), зерно-трав'яні і деякі овочеві сівалки.

Роздільно-агрегатні сівалки складаються з окремих блоків (модулів) з набором робочих та допоміжних органів, з'єднаних між собою. Блоки встановлені на окремих рамах або деякі з них - на тракторі. Наприклад, бункери для насіння монтують на рамі трактора. Роздільно-агрегатні сівалки, в основному, широкозахватні і їх використовують, здебільшого, для сівби зернових культур.

Секційні сівалки складаються із окремих посівних секцій, що шарнірно приєднані до основної рами або з'єднані в один ряд між собою і утворюють широкозахватний агрегат. Кожна секція обладнана бункером, висівними апаратами і сошниками і працює в автономному режимі. Особливістю деяких секційних сівалок є те, що їх посівні секції можна переміщувати по рамі і таким чином змінювати ширину міжрядь. До секційних сівалок відносять широкозахватні зернові стерньові, кукурудзяні, бурякові, бавовникові, деякі овочеві та інші сівалки.

За способом з'єднання з трактором сівалки поділяють на причіпні і начіпні (рис. 2.2). Зернові сівалки, в основному, причіпні. Сівалки овочеві, кукурудзяні і бурякові, здебільшого, начіпні. Начіпні сівалки значно легші причіпних і компактніші. Посівний агрегат з начіпною сівалкою набагато маневреніший, ніж причіпний.

а) причіпна сівалка

б) начіпна сівалка

Рис. 2.2. Типи сівалок за способом з'єднання з трактором: а) причіпна; б) начіпна

Одним із ключових елементів конструкції сівалки є сошник. Він визначає технологічне призначення її та дозволяє максимально ефективно використовувати для сівби в заданих конкретних умовах.

Незалежно від типу посівних машин, загальною тенденцією їх вдосконалення є підвищення якісних показників виконання технологічного процесу всіх агрегатів сівалок. Досягається це ретельним підбором типу і параметрів робочих органів (сошників) для кожної конкретної ґрунтово-кліматичної зони.

Одна з найбільш важливих опцій для сучасних просапних сівалок, на думку сільгоспвиробників, це електронна система контролю висіву, яка дозволяє, не виходячи з кабіни трактора, відстежувати норму висіву насіння, забивання насіннєпроводу, розподіл насіння вздовж рядка та інші важливі показники роботи агрегату [8].

Проаналізувавши технічні характеристики сучасної посівної техніки, можна стверджувати, що кількість рядків сівалок може становити від 6 до 48 (ще менша рядність може бути на селекційних варіантах). При цьому зернові сівалки виконують сівбу за ширини міжрядь від 12,5 до 35 см, найбільшого поширення в сучасних сівалках набуло міжряддя 15, 18 і 20 см. Найчастіше просапні сівалки можуть працювати з шириною міжряддя 45, 70, 90 см, а за

потреби й іншою, яка змінюється на сівалках із секційною схемою компонування шляхом пересування секцій уздовж рами.

Аналіз світових даних свідчить про те, що лідерами з експорту продукції сільськогосподарського машинобудування, зокрема сівалок, є США, Китай та високорозвинені країни ЄС (Німеччина, Італія, Франція) (рис. 2.3) [57].

Найвищий відсоток концентрації світового виробництва сільськогосподарської техніки одночасно з найвищим показником рівня міжнародної торгівлі зосереджено у Північній Америці та Західній Європі. Ринок цих регіонів є найбільшим, саме вони визначають тенденції розвитку усього світового ринку.

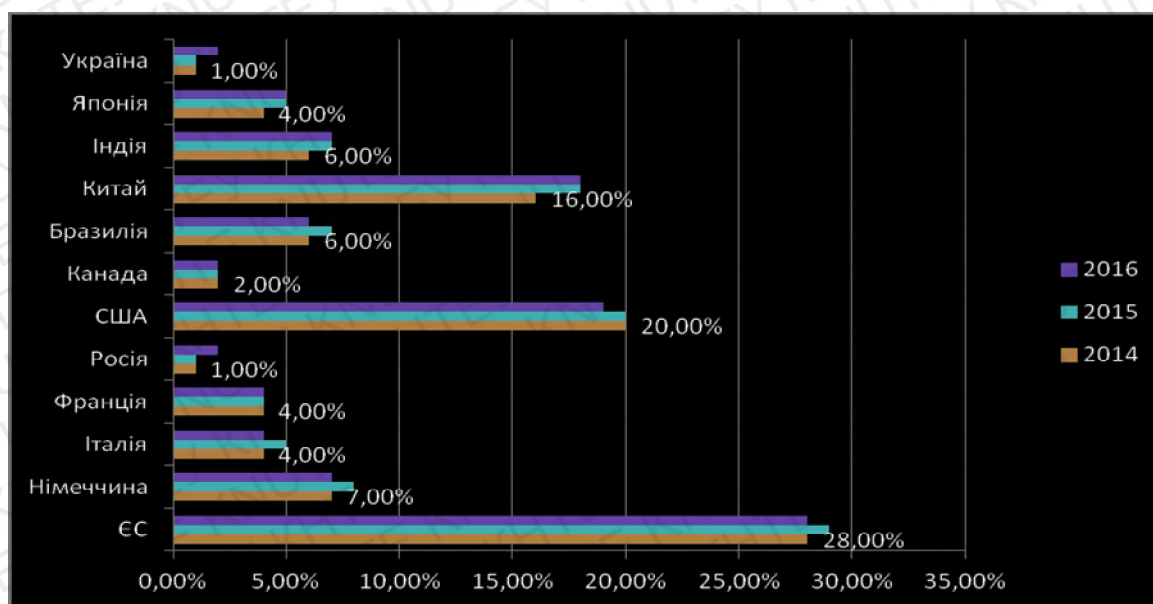

Рис. 2.3. Частка країн-експортерів сільськогосподарських машин на світовому ринку за 2014-2016 рр., %

Ринковий асортимент сівалок на ринку України досить широкий і представлений агрегатами як найвідоміших вітчизняних виробників, зокрема ПАТ «Ельворті» («Elvorti») (м. Кропивницький), ТОВ «Велес-Агро ЛТД» (м.Одеса), так і відомих зарубіжних фірм: John Deere, Kinze, Case IH, Great Plains (США), Amazone, Horsh (Німеччина), Kunh, Monosem, (Франція),

Maschio Gaspardo (Іспанія), Vaderstad (Швеція), MaterMass (Італія) та ін. [4, 14]

Основним вітчизняним виробником посівної техніки було і є нині ПАТ «Ельворті» (“Elvorti”) (до 22 квітня 2016 р. – ПАТ «Червона зірка») (м. Кропивницький). Воно постачає сільськогосподарському товаровиробнику, порівняно із зарубіжними аналогами, рівні за значенням і способом агрегування посівні машини. В основу розробки нових моделей просапних сівалок конструкторами покладено принципи точного висіву – підвищення якості розподілу насіння в засіяному рядку. Точний висів дозволяє підвищити врожайність за рахунок оптимального розміщення рослин по площі живлення і скоротити витрати на формування густоти рослин. Крім того, їх перевагами є сучасний дизайн, якість, зручність і надійність у використанні. Все це має універсальна просапна сівалка УПС-12 для сівби буряків, кукурудзи та інших просапних культур (соняшнику, сорго, гречки тощо). За якістю вона не поступається сівалкам "Multikorn", "Pneumasem" та іншим за ним аналогам і вдвічі-тричі дешевша. Крім того, вітчизняні виробники не копіюють західні моделі, а самі створюють нові вузли й агрегати, спираючись на досягнення агрономії і національні особливості агротехнологій.

Досить ефективною фахівці вважають сівалку "Multikorn" фірми "Kleine" (Німеччина), насамперед завдяки конструкції висівного апарата і придатності до роботи з найпоширенішим в Україні трактором МТЗ-80. Вітчизняні аграрії охоче купують цю техніку попри значну ціну. Сама "Kleine", конкуруючи зі схожою, але дешевшою продукцією, тримається на українському ринку завдяки якості, точності висіву і найкращій придатності для великих господарств (крім 6-метрових пропонуються 9-метрові сівалки, що висівають 18 рядків буряків або 12 – соняшника).

Таким чином, асортимент сівалок досить різноманітний. Оскільки вітчизняний ринок сівалок в Україні є імпортозалежним, через митний кордон України переміщуються сівалки різних торгових марок і виробників.

2.3 Обґрунтування вибору критеріїв, методів і засобів ідентифікації сільськогосподарської техніки

Товарознавча експертиза передбачає:

- експертну оцінку кількості, якості і ціни; визначення рівня якості товару, його гарантійного терміну;
- визначення орієнтовної ціни товару з урахуванням його фактичної якості тощо;
- експертну оцінку з метою ідентифікації продукції;
- експертизу якості вживаного або дефектного товару.

Під час проведення товарознавчої експертизи спеціалістами залежно від завдання визначаються [20]:

- відповідність кількості товару даним товаросупровідних документів постачальника - експертиза кількості;
- відповідність споживчих властивостей товару вимогам нормативної документації - експертиза якості;
- причини дефектів, їхню природу; рівень зниження якості товарів у процесі виробництва, транспортування, зберігання;
- правильність переоцінки або уцінки товару;
- відповідність якості і ціни;
- відповідність маркування, упакування вимогам нормативної документації, умовам контрактів; підтвердження документальних даних про вид, різновид продукту фактичними даними,
- ідентифікація товару з метою митного оподаткування;
- відповідність товару коду товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності тощо.

Важливим етапом при проведенні товарознавчої експертизи є вибір критеріїв ідентифікації. Критерії ідентифікації сівалок – це ті характеристики, які дають змогу ототожнювати найменування представленого товару з найменуванням, яке зазначається у маркуванні або в нормативних чи товаросупровідних документах [19].

Критерії ідентифікації бувають 2-х груп: загальні (характерні для всіх товарів) та специфічні (залежать від особливостей конкретного товару, вибір яких визначається з метою ідентифікації).

В якості критеріїв ідентифікації сівалок необхідно обирати показники, які відповідають таким вимогам:

- типовість для конкретного виду або однорідної групи товарів;
- об'єктивність (можливість отримати дані);
- відтворюваність;
- можливість перевірки;
- складність фальсифікації.

Для експертизи сівалок, що імпортується, можуть бути використані такі методи досліджень: органолептичний метод, вимірювальний та аналітичний методи.

Органолептичний метод ґрунтується на використанні інформації, яку отримують в результаті аналізу відчуттів, сприйнятих органами чуття - зору, слуху, нюху, дотику і смаку. Вимірювальний метод ґрунтується на використанні інформації, яку одержують з використанням технічних вимірювальних засобів. Аналітичний метод дослідження сівалок ґрунтується на співставленні даних, зазначених у товаросупровідній, комерційній документації (рахунок-фактура, специфікації, контракт, митна декларація), а також в нормативно-технічній документації (ДСТУ) з досліджуваним товаром.

Засобами ідентифікації сівалок обрано товаросупровідну та нормативну документацію, маркування. Документальна ідентифікація товарів використовується в митній справі, як обов'язковий елемент, оскільки вона заснована на інформації товаросупровідних, технологічних та інших документів. При цьому обов'язково встановлюється відповідність товару їх кількості, якості, найменуванню тощо.

Перелік основних критеріїв, засобів та методів ідентифікації сівалок наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Критерії, засоби та методи експертизи сівалок

Критерій	Засіб	Метод
Зовнішній вигляд	Товар (упаковка)	Органолептичний
Найменування	Маркування товару чи упаковки, товаросупровідні документи, товарний знак (за наявності)	Органолептичний Аналітичний
Країна походження	Договір (контракт), товаросупровідні документи	Аналітичний
Фірма-виробник	Маркування товару чи упаковки, товаросупровідні документи, товарний знак (за наявності)	Аналітичний
Модель	Маркування, товаросупровідні документи, код виробника	Органолептичний Аналітичний
Призначення	Маркування, товаросупровідні документи, ДСТУ EN ISO 4254-1:2016 [14]	Аналітичний
Рік виготовлення	Маркування, товаросупровідні документи,	Аналітичний
Місткість бункера для зерна, л	Товаросупровідні документи, ДСТУ ISO 4254-9:2014 [13]	Вимірювальний
Місткість бункера для добрив, л	Товаросупровідні документи, ДСТУ ISO 4254-8:2014 [12]	Вимірювальний
Міжряддя, см	ДСТУ ISO 4254-8:2014, ДСТУ ISO 4254-9:2014	Аналітичний
Робоча глибина, мм	ДСТУ ISO 4254-8:2014, ДСТУ ISO 4254-9:2014	Аналітичний
Кількість сошників	Маркування, товаросупровідні документи,	Аналітичний

Для проведення ідентифікації сівалок було обрано такі критерії: зовнішній вигляд, найменування, фірма-виробник, призначення, рік

виготовлення, місткість бункера для зерна, місткість бункера для добрив, міжряддя, робоча глибина. Запропоновані критерії ідентифікації ґрунтуються на основі інформації, яка відображається у товаросупровідних та нормативних документах і є визначальними для ідентифікації сівалок в процесі митного контролю та митного оформлення.

Таким чином, вибір критеріїв, методів та засобів ідентифікації сівалок є початковим етапом проведення їх товарознавчої експертизи.

2.4 Товарознавча експертиза сільськогосподарської техніки та оформлення її результатів для митних цілей

Товарознавча експертиза сівалок, що переміщуються через митний кордон України, проводиться з метою перевірки достовірності задекларованої декларантом ціни.

Предмет дослідження визначається в кожному індивідуальному випадку залежно від цілей товарознавчої експертизи. Зазвичай, предмет товарознавчої експертизи стосується класифікаційної ідентифікації продукту, його стану на момент проведення експертизи, визначення причин чи обставин зміни стану та / або характеристик товару, а також визначення ринкової вартості товару. Експерт-товарознавець повинен володіти необхідним рівнем компетенції за надання висновку в процесі товарознавчої експертизи.

Порядок проведення товарознавчої експертизи включає в себе традиційні для подібних експертиз етапи:

1. Визначення предмета дослідження та формулювання запитань, на які належить відповісти експерту-товарознавцю.
2. Досконале вивчення всіх документів, що відносяться до об'єкта дослідження товарознавчої експертизи.
3. Безпосередній аналіз об'єкта дослідження, що включає візуальний огляд виробу та проведення специфічних оціночних заходів.

4. Оформлення експертного висновку в письмовому вигляді за підписом експерта, який проводив товарознавчу експертизу. В експертний висновок вноситься опис усіх проведених експертних заходів, письмові висновки експерта, його відповіді на поставлені питання, рекомендації (за необхідності). До висновку прикріплюються копії всіх документів, вивчених в процесі дослідження. Експертний висновок носить доказовий характер при використанні його в процесі судового розгляду.

Виходячи із цілей товарознавчої експертизи та визначеного нею предмета аналізу, експерту надається перелік завдань, які вирішує товарознавча експертиза. Найбільш часто перед експертом ставляться наступні завдання:

1. Ідентифікація об'єкта товарознавчої експертизи, тобто визначення приналежності конкретних екземплярів продукції або деякої кількості товарних одиниць одного типу (марки, моделі, сорту або виду).

2. Визначення відповідності якості товару за приписами нормативних документів (стандартів, ГОСТів та ін.), сертифікатам якості або еталонним зразкам.

3. Встановлення змін якості товару, які сталися внаслідок псування об'єкта, присутності дефектів та їхнього відображення на якості продукції.

4. Встановлення відповідності характеристик, які зазначені в інформації про продукцію, яка зафіксована на пакоанні товару (етикетці, ярлику, самому виробу). До переліку характеристик продукції відносяться: склад виробу, конструкція, дані про належні розміри виробів, технічні параметри та ін.

5. Аналіз зміни якості продукції в результаті впливу певних факторів.

6. Визначення ринкової вартості товару, а також зміни вартості внаслідок порушення його фактичного стану.

Об'єктом товарознавчої експертизи є одиниці продовольчої або непродовольчої продукції, а також будь-які матеріальні предмети, що містять інформацію про товарне походження об'єкта дослідження: супровідна

документація, технічні описи та рекомендації з використання, зберігання та переміщення виробів.

Товарознавча експертиза проводиться компетентними експертами, що володіють необхідними знаннями в сфері товарних характеристик. Товарознавча характеристика сівалок для митних цілей проводиться фахівцями Департаменту податкових та митних експертиз ДФС.

Для дослідження було обрано 5 зразків пневматичних сівалок точного посіву вітчизняного та закордонного виробництва торгових марок «Укразапчастина» (Україна), «Lemken» (Нідерланди), «John Deere» (США), «Case IH» (США) та «Vaderstad» (Швеція).

Сівалка «Case IH» (США) – це товар, який декларується у митній декларації № UA100150/2018/074142 (країна виробництва – США). Результати проведеної товарознавчої експертизи сівалок наведено в табл.2.2.

Таблиця 2.2

Результати експертизи зразків пневматичних сівалок точного висіву

Найменування показника	Зразок 1	Зразок 2	Зразок 3	Зразок 4	Зразок 5
1	2	3	4	5	6
Зовнішній вигляд					
Найменування	Пневматична сівалка точного висіву	Пневматична сівалка точного висіву	Пневматична сівалка точного висіву	Пневматична сівалка точного висіву	Пневматична сівалка точного висіву
Країна походження	Україна	Нідерланди	США	США	Швеція
Фірма-виробник	Укравтозапча-с-тина	Lemken	John Deere	Case IH	Vaderstad

Продовження табл. 2.2

1	2	3	4	5	6
<i>Модель</i>	GAMMA PLUS	Compact Solitair	740a	Case IH SDX 30	Rapid 300-400S
<i>Призначення</i>	Для посіву пшениці, гороху, ріпаку, ячменю та інших культур, внесення добрив	Для посіву зернових та інших культур та внесення мінеральних добрив	Для посіву зернових та інших культур та внесення мінеральних добрив	Для посіву зернових культур та внесення мінеральних добрив	Для посіву різних культур та внесення мінеральних добрив
<i>Рік виготовлення</i>	2016	2016	2015	2016	2015
<i>Місткість бункера для зерна, л</i>	360	2100	3500	4000	3000
<i>Місткість бункера для добрив, л</i>	880	1400	1400	850	1200
<i>Міжряддя, см</i>	45-75	33	15	19	12,5
<i>Робоча глибина</i>	5-25 мм	26-55 мм	6-90 мм	06-89 мм	6-90 мм
<i>Кількість сошників</i>	24	24	60	48	24
<i>Ціна, грн</i>	780 000	955 000	1 255 000	1 150 000	950 000

Як видно із табл. 2.2, сівалки як вітчизняного виробництва, так і закордонного є комбінованими, тобто призначені як для внесення насіння різних культур, так і для внесення мінеральних добрив. На всіх зразках було зазначено найменування підприємства-виробника та країна-виробник; товарний знак; найменування виробу; дата виготовлення (рік, місяць). Дефектів на зразках не було виявлено.

Відповідно до наданої документації, сівалки виробництва США мають такі переваги:

- індивідуальна система дозування насіння в кожен сошник;
- змінне навантаження на диск від 80 кг до 220 кг;

- унікальна балансирна підвіска сошника;
- безступінчатий варіатор для регулювання норми висіву від 0,5 кг до 300 кг на гектар;
- універсальний висіваючий апарат для всіх типів насіння;
- гідравлічна та механічна системи регулювання глибини.

Сівалки фірми «John Deere» відрізняються особливою місткістю для зерна та мінеральних добрив, що робить необхідним більш потужний трактор для тяги сівалки, ніж у інших.

Крім того, використання сівалок закордонного виробництва передбачає використання тракторів, обладнаних бортовим комп'ютером – це дуже важлива допомога водієві, адже на ньому відображається забитість ножів, або відключення якогось із компонентів. Комп'ютер не передбачений саме для української моделі.

З метою підтвердження заявленої вартості задекларованих сівалок було використано порівняльний підхід, що базується на порівнянні продукції, яка оцінюється, з деякими аналогічними товарами, вартість яких визначається на підставі цін, що склались в даний час на ринку. Встановлено, що ціна сівалок, що досліджувались, відповідає ринковій.

Висновок товарознавчої експертизи сівалок № 123/2018 від 02.06.2018 наведений в додатку Д.

Отже, за результатами проведеної товарознавчої експертизи сівалок з урахуванням обраних критеріїв, засобів та методів їх ідентифікації було підтверджено ціну цих товарів.

РОЗДІЛ 3

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ІМПОРТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ

3.1 Визначення коду сільськогосподарської техніки згідно з УКТЗЕД

Всі товари при їх декларуванні підлягають класифікації, тобто у відношенні товарів визначається коди відповідно до класифікаційних групувань, зазначених в УКТЗЕД. Не існує товарів, які не підлягають класифікації. УКТЗЕД складається на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів і затверджується Законом України «Про Митний тариф України» [53]. В УКТЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними під позиціях, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів.

Для більш правильного і точного здійснення класифікації товарів згідно з УКТЗЕД необхідно виконувати наступний порядок дій:

1) перше, що необхідно зробити, це зібрати, як можна більше інформації про найменування і торговий опис товару, що дозволяє ідентифікувати і класифікувати товар, його фізичні характеристики, з якого матеріалу або речовини виготовлений, для чого і в якому вигляді використовуються, кількісний і якісний склад (матеріал, речовина, суміш, з'єднання і т.д.);

2) визначити товарні позиції товарної номенклатури УКТЗЕД, в текстовому описі якої описано класифікований товар. При цьому необхідно визначити, чи не існує відповідних приміток до розділу або групи, що регламентують класифікацію таких товарів;

3) після визначення відповідної товарної позиції, враховуючи рівні деталізації, послідовно визначається товарна підпозиція, категорія і підкатегорія, текстовий опис яких відповідає товару;

4) у разі, якщо не існує товарної позиції, текстовий опис якої конкретно описує товар, послідовно застосовуються Правила інтерпретації класифікації товарів (від другого до четвертого).

Пояснення до УКТЗЕД запроваджуються як допоміжний робочий матеріал при класифікації товарів, для забезпечення однакової інтерпретації та застосування УКТЗЕД, вони побудовані на основі пояснень до Гармонізованої системи опису та кодування товарів 2012 року (Explanatory notes Harmonized commodity description and coding system. Fifth Edition (2012) World Customs Organization) і пояснень до Комбінованої номенклатури Європейського Союзу (Official Journal of the European Union, C 133, Volume 51, 30 May 2008) [51].

Невід'ємною складовою частиною УКТЗЕД є шість основних Правил інтерпретації класифікації товарів, які служать комплексним керівництвом для віднесення товару до певного класифікаційного угруповання.

Наслідки невірної класифікації товарів для використання митного оформлення: перш за все невірна класифікація може привести до складання протоколу про порушення митних правил, накладення штрафу в розмірі 100% вартості цих товарів, що пов'язано з диференційованою ставкою мита на різні товари, яка встановлюється Митним тарифом України як зводу ставок та імпортовані товари. Навіть помилка в класифікації товару на рівні товарної підкатегорії може привести до відповідних наслідків, якщо буде доведено, що не заявлено за встановленою формою точних та достовірних відомостей, які привели до недоборів митних платежів.

Структура десятизначного цифрового кодового позначення товарів в УКТ ЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків), товарної підкатегорії (десять знаків). Для докладнішої товарної класифікації використовується сьомий, восьмий, дев'ятий та десятий знаки цифрового коду.

Код товару впливає на застосування до цього товару тарифних та нетарифних заходів. Від класифікації товару за тим чи іншим кодом УКТ ЗЕД безпосередньо залежить розмір ввізного мита. При імпорті підакцизних товарів окрім мита потрібно сплатити ще й акцизний податок. Перелік таких товарів наведено у Податковому кодексі України (стаття 215). А на розмір ставки акцизного податку також може вплинути код товару згідно з УКТЗЕД.

Тож із тарифними заходами все зрозуміло – зміна коду УКТ ЗЕД може призвести до «подорожчання» товару. Натомість нетарифні заходи взагалі можуть зробити ввезення чи вивезення такого товару неможливим.

Правильність класифікації товарів перевіряється при їх митному оформленні посадовими особами підрозділу митного оформлення, який проводять повну перевірку декларації та її митне оформлення. Також рішення про класифікацію товарів приймає структурний підрозділ митниці - відділ класифікації товарів. Не залежно від того, хто перевіряє правильність класифікації, ця процедура завершується або підтвердженням коду, який визначив декларант, або зміною цього коду. Процедура перевірки залежить від кожного окремого випадку класифікації (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Схема перевірки правильності класифікації товару згідно з УКТЗЕД

Товар може бути випущений у вільний обіг ще до того, як митниця прийме рішення про визначення коду товару. Для цього потрібно сплатити митні платежі за найвищою ставкою мита, під яку може потрапити цей товар, та подати тимчасову митну декларацію. Після того, як митниця остаточно визначиться з класифікацією цього товару, підприємству необхідно подати додаткову митну декларацію з тим кодом, який визначила митниця. Якщо цьому коду відповідатиме менша ставка мита, ніж та, яку декларант вказав у тимчасовій декларації, то буде повернуто різницю у платежах.

Згідно з УКТЗЕД сівалки відносять до товарної позиції 8432 «Машини сільськогосподарські, садові або лісогосподарські для підготовки або оброблення ґрунту; котки для газонів або спортивних майданчиків:» [53]. У табл. 3.1 наведено класифікацію обраної категорії товару – сівалки.

Таблиця 3.1

Класифікація сільськогосподарської техніки згідно з УКТЗЕД

Код УКТЗЕД	Опис товару
8432	Машини сільськогосподарські, садові або лісогосподарські для підготовки або оброблення ґрунту; котки для газонів або спортивних майданчиків:
8432 10 00 00	- плуги
	- борони, розпушувачі, культиватори, мотики та полільники:
8432 21 00 00	- - борони дискові
8432 29	- - інші:
8432 29 10 00	- - - розпушувачі та культиватори
8432 29 30 00	- - - борони
8432 29 50 00	- - - ґрунтофрези
8432 29 90 00	- - - інші
8432 30	- сівалки, садильники та машини розсадосадильні:
	- - сівалки:
8432 30 11 00	- - - точного висівання з центральним приводом
8432 30 19 00	- - - інші
8432 30 90 00	- - садильники та машини розсадосадильні

Сівалки точного висіву з центральним приводом класифікуються в товарній підкатегорії 8432301100. Структура десятизначного коду сівалок наведена на рис. 3.2.

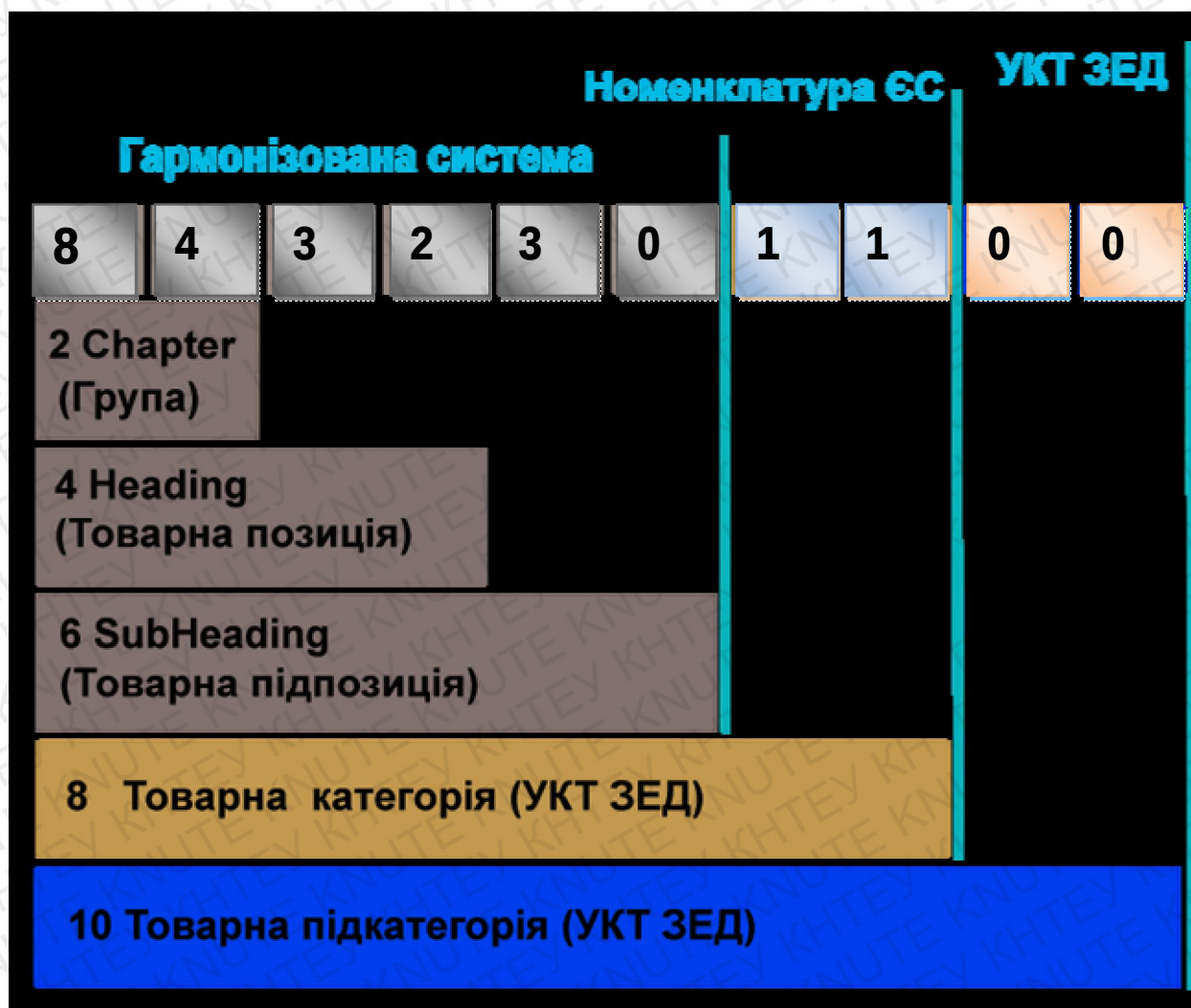

Рис. 3.2. Структура десятизначного коду товару сівалок згідно з УКТЗЕД

Перші два знаки коду 84 описують назву товарної групи, в нашому випадку це «Реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої; їх частини. Чотири знака 8432 дають більш детальний опис на рівні товарної позиції (табл. 3.1). Так, як було обрано саме сівалку точного висіву, розглядаємо код на рівні наступних шести знаків 843230 - сівалки, садильники та машини розсадосадильні. Далі переходимо до класифікації на рівні останніх семи знаків 8432301 товарної категорії - сівалки і товарної підкатегорії 8432301100, які дають остаточне детальний опис - сівалки точного висіву з центральним приводом. Таким чином, класифікаційною ознакою сівалок є принцип дії (сівалки точного висівання з центральним приводом та інші).

Машини, включені до товарної позиції 8432, можуть буксируватися тваринною тягою чи транспортним засобом (наприклад, трактором) або можуть монтуватися на будь-якому транспортному засобі (наприклад, на тракторі або на шасі з кінною тягою). У цьому контексті вираз «трактор» стосується і до трактора, керованого водієм, що йде поруч [53]. Сівалки для насіння і т.п., іноді встановлені на колесах, мають ящик, бункер або іншу ємність, обладнані висівним апаратом, сошником та загортачем.

Отже, сівалки точного висівання з центральним приводом класифікуються згідно з УКТЗЕД у товарній підкатегорії 8432 30 11 00.

3.2 Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті сільськогосподарської техніки

Поняття митної вартості є базовою категорією не лише в системі митного регулювання, а й у системі митного контролю та митного оформлення, оскільки саме на основі митної вартості розраховуються митні платежі [28]. Крім того, визначення митної вартості безпосередньо чи опосередковано необхідно для інших митних цілей, зокрема для митної статистики, перевірки обґрунтованості ціни при бартерних операціях, контролю за еквівалентністю зустрічних товарних поставок, валютного контролю при експортно-імпортних операціях.

У чинному національному законодавстві порядок та методи визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України регулюються розділом III Митного кодексу та базуються на положеннях Генеральної угоди з тарифів і торгівлі.

Для митного оформлення товарів декларант або уповноважена ним особа самостійно декларує митниці ДФС митну вартість товарів і метод її визначення шляхом подання митної декларації та документів, що підтверджують заявлену митну вартість і обраний метод її визначення.

Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари [25]. Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за такими методами:

- 1) основний - за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);
- 2) другорядні:
 - а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;
 - б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;
 - в) на основі віднімання вартості;
 - г) на основі додавання вартості (обчислена вартість);
 - г) резервний.

Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод - за ціною договору (вартість операції). Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу (стаття 57 Митного кодексу).

Перелік документів, які підтверджують заявлену митну вартість товарів регламентовано частиною другою статті 53 Митного кодексу, а саме:

- 1) декларація митної вартості, що подається у випадках, визначених у частинах п'ятій і шостій статті 52 цього Кодексу, та документи, що підтверджують числові значення складових митної вартості, на підставі яких проводився розрахунок митної вартості;
- 2) зовнішньоекономічний договір (контракт) або документ, який його замінює, та додатки до нього у разі їх наявності;
- 3) рахунок-фактура (інвойс) або рахунок-проформа (якщо товар не є об'єктом купівлі-продажу);

- 4) якщо рахунок сплачено, - банківські платіжні документи, що стосуються оцінюваного товару;
- 5) за наявності - інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;
- 6) транспортні (перевізні) документи, якщо за умовами поставки витрати на транспортування не включені у вартість товару, а також документи, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів;
- 7) копія імпоротної ліцензії, якщо імпорт товару підлягає ліцензуванню;
- 8) якщо здійснювалося страхування, - страхові документи, а також документи, що містять відомості про вартість страхування.

Митною вартістю товарів, що ввозяться в Україну відповідно до митних режимів, відмінних від режиму імпорту, та товарів, що вивозяться за межі митної території України є ціна товару, зазначена у рахунку-фактурі чи рахунку-проформі.

У митну вартість включають ціну товару, зазначену в рахунку - фактурі (рахунку-проформі), а також фактичні витрати, якщо їх не включено до рахунку-фактури (рахунку-проформи), залежно від умов поставки цих товарів згідно з Правилами ІНКОТЕРМС.

Митна вартість імпортованих товарів заявляється митному органу декларантом під час переміщення товарів через митний кордон України.

Розглянемо визначення митної вартості та оподаткування митними платежами сівалок, що задекларовані в МД UA100050/2018/074142 (дод.А).

Митною вартістю сівалок, які ввозилися на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є ціна, що була фактично сплачена за даний товар. При цьому, під ціною, що була фактично сплачена розуміють загальну суму всіх платежів, які були здійснені покупцем – ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА» оцінюваних сівалок продавцю – «Case IH» на основі умов поставки CIP-UA Київ за редакцією Інкотермс-2010.

Умови поставки СІР зазначені в графі 20 МД UA100050/2018/074142 та означають, що продавець доставить товар названому ним перевізнику. Крім цього, продавець зобов'язаний оплатити всі витрати, пов'язані з перевезенням сівалки до названого пункту призначення. За умовами СІР на продавця також покладається обов'язок по забезпеченню страхування від ризиків втрати й ушкодження товару під час перевезення на користь покупця. Покупець повинен брати до уваги, що відповідно до умов поставки СІР за редакцією Інкотермс-2010 від продавця потрібно забезпечення страхування з мінімальним покриттям. В даному випадку сівалки доставляються до пункту пропуску через митний кордон України в зоні діяльності Київської митниці ДФС – «Аеропорт Бориспіль».

Митна вартість сівалок зазначена в графі 45 МД UA100050/2018/074142, яка розраховувалась за формулою 3.1.

$$MB = FB \cdot \text{Курс валюти} \quad (3.1)$$

де, MB – митна вартість сівалок, грн;

FB – фактурна вартість сівалок, грн.

Митна вартість сівалок на умовах поставки СІР-UA Київ за редакцією Інкотермс-2010 дорівнює фактурній вартості, тобто вартості, що зазначена в зовнішньоекономічному договорі (контракті) № ТІМ-12 від 02.12.2017. Отже, митна вартість сівалок складає:

$$MB = 80\,404.68 \times 28,17000 = 2\,265\,000 \text{ грн.}$$

Методом визначення митної вартості сівалок є перший (основний) метод – за ціною договору (контракту), який зазначений в графі 43 МД UA100050/2018/074142.

Оподаткування – це законодавчо-врегульований процес встановлення та утримання податків у країні, визначення їх розмірів та ставок, відповідних об'єктів та кола юридичних і фізичних осіб, що підлягають оподаткуванню, а також порядок сплати податків. Оподаткування проходить через нарахування митних платежів (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Таблиця щодо оподаткування товарів при імпорті

Митний Режим	Нарахування та сплата митних платежів		
	Мито	Акцизний податок	Податок на додану вартість
Імпорт (випуск для вільного обігу) - це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України (ст. 74 МКУ)	Ввізне мито нараховується та сплачується відповідно до ст.ст. <u>272</u> , <u>277</u> , <u>частини першої</u> ст. <u>286</u> МКУ при дотриманні умов та обмежень, встановлених главою 13 МКУ. Ставки ввізного мита застосовуються відповідно до ст. <u>280</u> МКУ.	Нараховується та сплачується відповідно до п.п. <u>213.1.3</u> п. <u>213.1</u> ст. 213 ПКУ. Ставки акцизного податку застосовуються відповідно до ст. <u>215</u> ПКУ.	Нараховується та сплачується відповідно до п.п. в) п. 185.1 ст. 185 ПКУ з урахуванням положень ст. <u>191</u> ПКУ. Ставки ПДВ застосовуються відповідно до ст. <u>193</u> ПКУ.

Для товару за кодом 8432 30 11 00 – сівалки точного висіву з центральним приводом, що ввозяться на митну територію України в митному режимі імпорту передбачено нарахування ввізного мита та податку на додану вартість (далі – ПДВ)

Ввізне (імпортне) мито – це мито, що стягується митними органами та являє собою податок на товари та інші предмети, які переміщуються через митний кордон України. Згідно із Законом України від 19.09.2013 №584-VII [53] повна та пільгова ставка ввізного мита на сівалки складає 0%. Сума ввізного мита на сівалки розраховується за формулою, поданою нижче.

$$\text{Мито} = \text{МВ} \times \frac{C_{\text{м}}}{100\%} \quad (3.2)$$

де, Мито – сума ввізного мита на сівалки, грн;

МВ – митна вартість сівалок, грн;

$\frac{C_{\text{м}}}{100\%}$ – ставка ввізного мита на сівалки в абсолютному вираженні.

Отже, сума мита на сівалки при ввезенні їх на митну територію України становить 0.00 грн.

ПДВ – це непрямий податок на товари та послуги, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V Податкового кодексу України (далі – ПКУ). Згідно ст.190 ПКУ базою оподаткування для сівалок, що ввозяться на митну територію України, є договірна (контрактна) вартість, але не нижча митної вартості цих сівалок, визначеної відповідно до розділу III МКУ, з урахуванням мита, що підлягає сплаті і включається до ціни даного товару [33]. Ставка ПДВ для сівалок згідно ст.193 п.1 ПКУ становить 20%. Сума ПДВ на сівалки, що ввозяться на митну територію України в митному режимі імпорту розраховується за формулою 3.3.

$$\text{ПДВ} = (\text{МВ} + \text{Мито}) \times \frac{C_{\text{ПДВ}}}{100\%} \quad (3.3)$$

де, ПДВ – сума ПДВ на сівалки, грн;

МВ – митна вартість сівалок, грн;

Мито – сума мита на сівалки, грн;

$\frac{C_{\text{ПДВ}}}{100\%}$ – ставка ПДВ на сівалки в абсолютному вираженні.

Отже, сума ПДВ на сівалки, що ввозяться на митну територію України складає :

$$\text{ПДВ} = 2\,265\,000 \times 20\% = 453\,000 \text{ грн.}$$

Після визначення суми мита та ПДВ, визначаємо загальну суму митних платежів, що повинні бути сплачені при ввезенні сівалок на митну територію України. Загальна сума митних платежів (МП) обчислюється за формулою 3.4.

$$\text{МП} = \text{Мито} + \text{ПДВ} \quad (3.4)$$

Отже, сума митних платежів, яка повинна бути сплачена при ввезенні сівалок на митну територію України дорівнює сумі ПДВ та складає 453 000 грн.

Результати нарахування митних платежів на сівалки, що ввозяться на митну територію України в митному режимі імпорту, заносяться в графу 47

МД UA100050/2018/074142. Приклад заповнення графи 47 МД UA100050/2018/074142 представлено в табл.3.2.

Таблиця 3.2

**Нарахування митних платежів на сівалки згідно з
МД UA100050/2018/074142**

Вид	Основа нарахування	Ставка	Сума	СП
020	2 265 000	0%	0.00	01
028	2 265 000	20%	453 000	01

Згідно з наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №651 [48] у першій колонці графи 47 МД зазначається код виду платежу відповідно до класифікатора видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами: 020 – мито на товари, що ввозяться на територію України суб'єктами господарювання та 028 – податок на додану вартість з товарів, ввезених на територію України суб'єктами господарювання.

У другій колонці зазначаються: при нарахуванні мита за адвалорною ставкою – митна вартість сівалок, зазначена в графі 45 МД – 2 265 000грн.; при нарахуванні ПДВ – митна вартість сівалок, зазначена в графі 45 МД, збільшена на суму мита - 2 265 000грн.

У третій колонці зазначається установлений законодавством розмір ставки ввізного мита та ПДВ – 0% та 20%, відповідно.

У четвертій колонці графи 47 МД зазначається нарахована сума відповідного митного платежу: сума мита та сума ПДВ – 0.00 грн. та 453 000 грн., відповідно.

У п'ятій колонці графи 47 МД зазначається код способу розрахунку відповідно до класифікатора способів розрахунку: 01 – сплата митних платежів у безготівковій формі через рахунки, відкриті на ім'я митних органів в територіальних органах Державної казначейської служби.

Таким чином, при митному оформленні імпорту сівалок згідно з митною декларацією UA100050/2018/074142 митні платежі розраховувались з використанням положень Митного кодексу України, Податкового кодексу України. В даному випадку митні платежі складаються з податку на додану вартість, сума якого складає 453 000 грн.

3.3 Електронне декларування сільськогосподарської техніки в режимі імпорту

Електронне декларування – це комплексне поняття, що включає в себе: декларування товарів і транспортних засобів шляхом подання електронної митної декларації та інших електронних документів; митний контроль та митне оформлення товарів і транспортних засобів на підставі поданих електронних документів [23].

Митним кодексом приділено значну увагу використанню сучасних електронних систем та інформаційних технологій, які дають змогу скоротити час проходження товарів через митницю та звести до мінімуму кількість бюрократичних процедур при прийнятті рішень щодо випуску товару.

Кожному суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності, який перебуває на обліку в органі Державної фіскальної служби, доступна процедура електронного декларування. Системна робота щодо врегулювання питань оформлення електронних декларацій органами Державної фіскальної служби та їх використання іншими державними органами позитивно позначилися на переході підприємств від паперової форми декларування до електронної.

Згідно зі ст.257 п.2 МКУ електронне декларування здійснюється з використанням електронної митної декларації, засвідченої електронним цифровим підписом, та інших електронних документів або їх реквізитів у встановлених законом випадках [25].

Відповідно до частини четвертої ст. 257 Митного кодексу у системі центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, створено акредитований

центр сертифікації ключів, який безоплатно надає територіальним органам зазначеного центрального органу виконавчої влади на регіональному та місцевому рівнях та підприємствам усі необхідні послуги електронного цифрового підпису.

Електронне декларування спрямоване на скорочення часових та фінансових витрат при митному оформленні, а також виключає вплив суб'єктивних факторів і корупційних складових при веденні зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання.

Митна декларація та інші документи, подання яких органам Державної фіскальної служби передбачено Митним кодексом, оформлені на паперовому носії та у вигляді електронних документів, мають однакову юридичну силу (частина третя ст. 257 зазначеного Кодексу).

Митне оформлення розпочинається з моменту отримання митним органом електронної митної декларації або електронного документа, який її замінює.

Формат митних декларацій, які подаються як електронні документи, ґрунтується на міжнародних стандартах електронного обміну даними.

Факт прийняття електронної митної декларації засвідчується посадовою особою митного органу шляхом проставлення відбитку митного забезпечення із використанням інформаційних технологій.

При цьому митниця зобов'язана дати змогу декларанту:

- одержувати від митниці повідомлення про дату і час отримання електронної митної декларації;
- самостійно фіксувати в електронній системі митного оформлення факт і час подання митної декларації.

Вимоги до оформлення та використання МД, на підставі яких декларуються сівалки, що переміщуються через митний кордон України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 №450 [32].

Електронна МД складається з полів електронного документа засвідчується електронним цифровим підписом особи, яка її склала. Порядок заповнення граф електронної МД затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №651 [48].

Розглянемо порядок заповнення граф електронної МД UA100050/2017/074142 (дод.А).

Графа 1 «Декларація». У першому підрозділі графи зазначений 2-значний літерний код напрямку переміщення товарів згідно з класифікатором типів декларацій – ІМ. У другому та третьому підрозділах графи 1 зазначено код митного режиму та тип декларації згідно з класифікатором митних режимів і типів декларацій, відповідно – 40 ДЕ.

У графі 2 «Відправник/Експортер» зазначені відомості про відправника сівалок: Case IH, 775 Westminster Avenue APT D5 Grili, Denver, 11230.

Графа 3 «Форми». У першому підрозділі графи зазначено порядковий номер комплекту – 1, у другому – загальна кількість комплектів ЄАД і додаткових аркушів – 2.

Графа 4 «Відвантажувальні специфікації». У даній графі зазначається загальна кількість долучених до МД комплектів доповнень, складених декларантом, та через знак «/» - кількість аркушів примірнику специфікації. В даній графі зазначено – 1/0.

У графі 5 «Всього товарів» зазначена загальна кількість задекларованих сівалок, яка відповідає кількості граф 31 МД – 1.

Графа 6 «Всього місць». В даній графі зазначена загальна кількість вантажних місць задекларованих у МД сівалок відповідно до товаросупровідних документів та пакувальних аркушів – 3.

У графі 7 «Довідковий номер» зазначено наданий декларантом порядковий номер МД – 14576.

У графі 8 «Одержувач» зазначені відомості про одержувача сівалок – ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА», що знаходиться за адресою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська. 14, оф. 304а , Україна.

Графа 9 «Особа, відповідальна за фінансове врегулювання». В даній графі зазначені відомості про резидента, що уклав зовнішньоекономічний договір (контракт) №ТІМ-12 від 02.02.2016 – ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА», що знаходиться за адресою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська. 14, оф. 304а , Україна.

Графа 11 «Торговельна країна / Країна виробництва». У графі зазначений літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу країни місцезнаходження особи, відомості про яку зазначені в графі 2 МД – USA (Сполучені Штати Америки).

Графа 12 «Відомості по вартість». У графі зазначено у валюті України сума наведеної у графі 45 ЄАД задекларованих сівалок – 2 265 000 грн.

У графі 14 «Декларант / Представник» наведені відомості про декларанта, який декларує сівалки – ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА», що знаходиться за адресою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська. 14, оф. 304а , Україна.

Графа 15 «Країна відправлення / експорту». У даній графі відповідно до класифікації країн світу наведена українською мовою коротка назва країни, з якої сівалки відправлені в Україну – США.

Графа 15а «Код країни відправлення / експорту». У графі зазначено літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу країни, назва якої зазначена в графі 15 – USA (Сполучені Штати Америки).

У лівому підрозділі графи 18 «Ідентифікація і країна реєстрації транспортного засобу при відправленні / прибутті» зазначено відомості про транспортний засіб, на якому безпосередньо перебувають сівалки при пред'явленні митниці призначення – вантажний автомобіль . У правому підрозділі графи 18 проставлено літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу країни реєстрації транспортного засобу. В даному

випадку сівалки переміщуються морським видом транспорту – судно «Holly Maria».

Графа 19 «Контейнер». У графі зазначено «1», так як сівалки переміщуються у контейнері.

У першому підрозділі графи 20 «Умови поставки» наведено скорочене літерне найменування умов поставки згідно з класифікатором умов поставки – CIP. У другому підрозділі графи зазначено літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу країни, на території якої міститься географічний пункт доставки сівалок, через пробіл – назва цього географічного пункту – UA Київ.

Графа 21 «Ідентифікація і країна реєстрації активного транспортного засобу на кордоні». У графі зазначено відомості про транспортний засіб, на якому здійснювався перетин митного кордону при ввезенні сівалок на митну територію України – вантажний автомобіль, номерний знак AA4554PH/AN1234AA.

Графа 22 «Валюта та загальна сума за рахунком». У лівому підрозділі графи наведений відповідно до класифікації валют літерний код валюти, у якій складено рахунок-фактуру (інвойс) – USD. У правому підрозділі графи зазначена сума наведеної у графі 42 ЄАД фактурної вартості задекларованих сівалок у валюті, код якої зазначений у лівому підрозділі графи – 80 404.68.

У графі 23 «Курс валюти» зазначено офіційний курс гривні до іноземної валюти, зазначеної в лівому підрозділі графи 22 МД, установлений Національним банком України на дату подання декларації до оформлення – 28.170000.

Графа 24 «Характер угоди». У лівому підрозділі графи зазначено код характеру договору (контракту) згідно з класифікатором характерів угод – 21 (переміщення товарів з розрахунками за товар у вільноконвертованій валюті). У правовому підрозділі графи наведений літерний код валюти розрахунку відповідно до класифікації валют – USD.

Графа 25 «Вид транспорту на кордоні». У лівому підрозділі графи проставлено код згідно з класифікатором видів транспорту [41] виду транспортного засобу, на якому здійснювався перетин митного кордону при ввезенні товарів на митну територію України – 10 (морське судно).

Графа 26 «Вид транспорту в межах країни». У лівому підрозділі графи проставлено код згідно з класифікатором видів транспорту виду транспортного засобу, на якому безпосередньо перебувають сівалки при пред'явленні митниці призначення – 31 (вантажний автомобіль з контейнером).

У графі 28 «Фінансові та банківські відомості» наведено відповідно до умов зовнішньоекономічного договору (контракту) №ТІМ-12 від 02.10.2018 окремими рядками відомості про уповноважений банк особи, яка здійснює розрахунки за зовнішньоекономічним договором (контрактом): код за ЄДРПОУ – 38061946; найменування банку «Укрсіббанк» в м. Київ. ; код (МФО) банку – 351005, р/р 26004376891700.

Графа 29 «Митний орган виїзду / в'їзду». У графі зазначено згідно з класифікатором митних органів найменування митниці і восьмизначний код пункту пропуску, через який сівалки ввозяться в Україну – UA 500010 - митний пост «Одеса-центральний» .

У графі 30 «Місцезнаходження товарів» зазначено відомості про зону митного контролю, в якій знаходяться задекларовані сівалки – 100-888-1-1.

У графі 31 «Вантажні місця та опис товарів – Маркування та кількість – Номери контейнерів – Кількість та розпізнавальні особливості» зазначено:

- під номером 1 найменування та звичайний торговельний опис, що дає змогу ідентифікувати товар: «Сівалки з центральним висівом торгової марки Case IH, модель Precision Disk 30. Всього – 3 шт. Торговельна марка: «Case IH» . Виробник: «Case IH». Країна виробництва: USA.»;

- під номером 2 зазначено відомості про кількість вантажних місць та код відповідно до класифікатора видів упаковок – 3 WF (три сівалки у контейнері середньої вантажопідйомності для масових вантажів, металевий);

- під номером 3 зазначено інформація про контейнер: 1/НРС234512786/211/1 (один контейнер, номер контейнера НРС234512786, тип контейнера «211» - 20-футовий стандартний контейнер (Standard); «1» - стан заповнення контейнера, який означає, що у контейнері перевозяться лише овари, задекларовані у даній митній декларації.

Графа 32 «Товар №». У графі проставлено порядковий номер товару, що декларується в графі 31 МД – 1.

Графа 33 «Код товару». В першому підрозділі графи зазначено перші 8 знаків коду сівалок згідно з УКТЗЕД – 84 32 30 11 00. У другому підрозділі графи зазначено дев'ятий та десятий знаки коду сівалок згідно з УКТЗЕД – 00.

У лівому підрозділі «а» графи 34 «Код країни походження» зазначено відповідно до класифікації країн світу літерний код альфа-2 країни походження сівалок – USA (США).

Графа 35 «Вага брутто (кг)». У даній графі зазначена вага брутто (у кілограмах) сівалок, згідно з товаросупровідними документами – 5405 кг.

Графа 36 «Преференція». У графі зазначено цифрові коди податкових пільг відповідно до класифікатора звільнень від сплати митних платежів при ввезенні сівалок на митну територію України – 000000000 (преференції не надавались).

У графі 37 «Процедура» проставлено код процедури переміщення сівалок відповідно до заявленого митного режиму. У першому підрозділі графи проставлено чотирьохзначний код, перші дві цифри якого – код митного режиму відповідно до класифікатора митних режимів – 40, наступні дві – код попереднього митного режиму згідно з класифікатором митних режимів – 00 (попередній митний режим відсутній). У другому підрозділі графи проставлено чотирьохзначний код, перші два знаки якого – літерний код особливості переміщення сівалок – ZZ, наступні два знаки – цифровий код додаткової особливості переміщення сівалок згідно з класифікатором особливостей переміщення товарів через митний кордон України – 00.

Графа 38 «Вага нетто (кг)». У графі зазначено в кілограмах вага сівалок, без будь-якої упаковки згідно з товаросупровідними документами – 5405 кг.

Графа 40 «Загальна декларація /Попередній документ». У графі зазначені відомості про попередній документ, який при оформленні сівалок в митний режим, що передує заявленому, використовувався замість МД UA100050/2018/074142 – 1801/UA100050/2018/001111 від 10.03.2018 (в даному випадку це попередня митна декларація).

Графа 41 «Додаткові одиниці виміру». У графі зазначено код одиниці виміру відповідно до класифікатора одиниць вимірювання та обліку, що використовуються у процесі оформлення МД, через знак «/» - кількість сівалок в цій одиниці виміру – 796/3 (код «796» - штуки).

У графі 42 «Ціна товару» з точністю до чотирьох знаків у дробовій частині наведено фактурну вартість сівалок у валюті, в якій складено рахунок-фактуру (інвойс) №21898 від 12.04.2018 який визначає вартість даного товару –80 404, 68 USD.

У лівому підрозділі графи 43 «Методи визначення митної вартості» зазначено порядковий номер методу визначення митної вартості сівалок, що використовувався – 1 (основний (за ціною договору (контракту))).

Графа 44 «Додаткова інформація / Подані документи / Сертифікати і дозволи». У графі зазначено відомості про необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення сівалок документи:

- 0380 – рахунок-фактура (інвойс) №21898 від 12.04.2018 (дод.В);
- 0705 - коносамент (Bill of lading) № PH3467 від 12.04.2018;
- 0730 – автотранспортна накладна (CMR) №5678 від 02.06.2018 (дод.Г);
- 4100 – зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу товарів, подання якого для митного оформлення не супроводжується поданням пов'язаних з ним посередницьких (зовнішньоекономічних та/або внутрішніх) договорів №ТІМ-12 від 02.01.2018 (дод.Б);

- 5509 – відомості про здійснення радіологічного контролю за принципом «єдиного вікна» (згенеровано автоматизованою системою код 345788 02.06.2018)

У графі 45 «Коригування» зазначена у валюті України митна вартість сівалок, визначена декларантом Станіславським В.А. самостійно, у тому числі за результатами консультацій з митним органом – 2 265 000 грн.

Графа 46 «Статистична вартість». У даній графі зазначено у валюті України поділене на 1000 й округлене до п'яти знаків у дробовій частині значення митної вартості сівалок – 2 265. 00000.

Графа 47 «Нарахування платежів». У графі наведено відомості про нарахування митних платежів. У пункті 3.2 (табл. 3.2). було наведено детальне роз'яснення графи 47.

Графа В «Подробиці розрахунків». У даній графі зазначено: код виду платежу відповідно до класифікатора видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами – 028; загальна сума платежу за цим кодом, що включає в себе суму відповідного платежу за ЄАД, що підлягає перерахуванню до державного бюджету – 453 000 грн.; особовий рахунок платника податків – код за ЄДРПОУ платника – 40526568 (табл.3.4)

Таблиця 3.4

Приклад заповнення графи В МД UA100050/2018/074142

Вид	Сума	Код за ЄДРПОУ платника податків
020	0	40526568
028	453 000	40526568

У графі 54 «Місце і дата» зазначені дані про місцезнаходження особи, відомості про яку зазначені в графі 14 МД, та фізичну особу, яка безпосередньо склала МД [47]:

- місцезнаходження – 03040, м. Київ, вул. Васильківська. 14, оф. 304а, Україна.;
 - прізвище, ініціали – Петренко А.С.;
 - номер телефону особи, яка склала МД - +380674804310;
- реєстраційний номер облікової картки платника податків – 40526568;
- електронна адреса, яка використовується для передавання електронних МД та інших електронних документів митним органам і отримання від митних органів зворотної інформації – titanmachnery@ukr.net.

Факт прийняття електронної митної декларації МД UA100050/2018/074142 засвідчується посадовою особою Київської міської митниці Державної фіскальної служби шляхом проставлення відбитку митного забезпечення із використанням інформаційних технологій.

Таким чином, митне оформлення сівалок було здійснено з використанням електронного декларування у відповідності з вимогами митного законодавства.

3.4 Аналіз митного оформлення імпорту сільськогосподарської техніки згідно з митною декларацією

Митними органами України застосовуються процедури митного контролю та оформлення згідно з митним режимом щодо товарів і транспортних засобів комерційного призначення, які підлягають такому контролю та оформленню.

Митне оформлення – це виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення [25].

Митне оформлення є результатом здійснення митного контролю: засвідчення відомостей, одержаних під час митного контролю товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, та оформлення результатів такого контролю.

Засвідчення митним органом прийняття товарів комерційного призначення та документів на них до митного оформлення здійснюється шляхом проставляння відбитків відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації або документі, який відповідно до законодавства її замінює, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах у разі їх подання на паперовому носії.

Документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, в тому числі сівалок, що переміщуються через митний кордон України при здійсненні зовнішньоекономічних операцій, можуть подаватися митному органу українською мовою, офіційною мовою митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування. На вимогу митного органу декларантом надається переклад на державну мову документів, поданих для оформлення товарів. Правильність перекладу засвідчується особою, яка здійснила переклад, шляхом вчинення напису «Перекладено вірно», поставленням особистого підпису та печатки підприємства (для фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності - за наявності), співробітник якого зробив переклад.

Митне оформлення товару «Сівалки з центральним висівом торгової марки Case IH, модель Precision Disk 30. Всього – 3 шт. Торговельна марка: «Case IH». Виробник: «Case IH». Країна виробництва: USA.» розпочинається з моменту подання Київській міській митниці ДФСУ декларантом – ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА», що знаходиться за адресою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська. 14, оф. 304а (дані про декларанта зазначені у графі 14 МД електронної митної декларації) та документів, необхідних для митного оформлення (паперові примірники митної декларації не подаються, оскільки застосовується процедура електронного декларування).

Для здійснення митного оформлення сівалок було подано митну декларацію, яка була заповнена відповідно до Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа, затвердженого

наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 [48]. Для заповнення митної декларації були використані вимоги наказу Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011 «Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій» [41].

Для заповнення митної декларації було використано відомості, які містяться у документах (товаросупровідних, комерційних), на підставі яких здійснюється імпорт сільськогосподарської техніки із Сполучених Штатів в Україну. В електронній митній декларації зазначені відомості про документи, які є підставою для митного оформлення сівалок:

1) зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу товарів №ТІМ-12 від 02.01.2018 (дод.Б).

Зовнішньоекономічного договір – це матеріально оформлена угода двох чи більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямований на встановлення, зміну чи припинення їхніх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності. Договір купівлі – продажу дає можливість визначити контрагентів, особу відповідальну за фінансове врегулювання, умови поставки, характер угоди, валюту контракту, спосіб розрахунку та банківські реквізити.

Відповідно до договору №ТІМ-12 від 02.01.2018 продавець (Case IH, 775 Westminster Avenue APT D5 Grili, Denver, 11230) зобов'язується здійснити поставку сівалок моделі Precision Disk 30, виробництва Case IH. Покупцем є ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА», що знаходиться за адресою: 03040, м. Київ, вул. Васильківська. 14, оф. 304а, Україна. Договором передбачено умови поставки згідно з правилами «ІНКОТЕРМС – 2010» – СІР-Київ (Україна). Продавець оплачує перевезення товару до вказаного місця призначення та повинен забезпечити транспортне страхування від ризиків загибелі або пошкодження товару під час перевезення;

2) міжнародна автомобільна накладна CMR №5678 від 02.06.2018 (дод.Г). це товаросупровідний документ, який містить відомості про реквізити інвойсу, автомобільного транспорту, тип пакування товару, місце та дату навантаження товару, умови поставки. В даному випадку сівалки перевозилися територією України від Одеси до Києва у контейнері (номер контейнера НРС234512786) вантажним автомобілем (номер автомобіля АА4554РН, номер причепа АН1234АА). Реквізити інвойсу - №21898 від 12.04.2018. Дата перевезення – 01.06 2018, умови поставки - СІР.

3) рахунок-фактуру (інвойс) №21898 від 12.04.2018 (дод.В). Цим комерційним документом визначена кількість товару та його ціна. Загальна кількість сівалок – 3 шт., ціна товару – 80 404. 68 USD;

4) коносамент (Bill of lading) № РН3467 від 12.04.2018. Коносамент - документ, що регулює правовідносини між перевізником та одержувачем вантажу, свідчить про прийняття перевізником вантажу, відомості про який наведено в коносаменті, та є одним з документів, що підтверджують наявність і зміст договору морського перевезення.

Митне оформлення вважається завершеним після виконання всіх митних формальностей, визначених Митним кодексом України відповідно до заявленого митного режиму, що засвідчується органом доходів і зборів шляхом проставлення відповідних митних забезпечень (у тому числі за допомогою інформаційних технологій), інших відміток на митній декларації, а також на товаросупровідних та товарно-транспортних документах у разі їх подання на паперовому носії [25].

Отже, митне оформлення товару «Сівалки з центральним висівом торгової марки Case IH, модель Precision Disk 30. Всього – 3 шт. Торговельна марка: «Case IH» . Виробник: «Case IH». Країна виробництва: USA.» в митному режимі імпорту потребує здійснення ряду митних формальностей.

ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА», як декларант товару, подає до Київської міської митниці ДФС (до відділу митного оформлення № 5 митного поста «Західний» електронну митну декларацію (ЕМД), заповнену

згідно з митним режимом імпорту (оскільки здійснюється електронне декларування, то на паперовому носії митна декларація не подається).

Посадовою особою підрозділу митного оформлення здійснюються митні формальності, які можна розділити на декілька етапів.

1. Реєстрація митної декларації. На цьому етапі виконання митних формальностей посадовою особою відділу митного оформлення № 5 митного поста «Західний» проводиться:

- перевірка відповідності формату ЕМД встановленим вимогам.;
- присвоюється митній декларації реєстраційний номер за допомогою автоматизованої системи митного оформлення (присвоєно МД UA100050/2018/074142);

- унесення поданої ЕМД до бази даних Київської міської митниці ДФС.

2. Перевірка митної декларації. На цьому етапі виконання митних формальностей проводиться:

- перевірка наявності поданих разом з митною декларацією рахунка-фактури, який визначає вартість товару, та у разі необхідності – наявності декларації митної вартості. При митному оформленні сівалок перевірено рахунок-фактуру від №21898 від 12.04.2018 (дод.В) (декларація митної вартості не подавалась);

- перевірка за допомогою програмного забезпечення правильності заповнення МД UA100050/2018/074142 відповідно до вимог, встановлених законодавством з питань державної митної справи (митна декларація заповнена правильно).

3. Прийняття митної декларації для оформлення. Для цього до ЕМД уноситься номер штампу «Під митним контролем». В даному випадку до графи D/J посадовою особою відділу митного оформлення № 5 митного поста «Західний» внесено «ПМК 11/100 02.06.2018».

4. Відмова у прийнятті митної декларації для оформлення. Митниця ДФС відмовляє у прийнятті МД виключно з таких підстав:

- МД не містить усіх відомостей або подана без рахунка або іншого документа, який визначає вартість товару;
- ЕМД не містить встановлених законодавством обов'язкових реквізитів;
- МД подано з порушенням вимог, встановлених Митним кодексом України.

У разі відмови у прийнятті МД посадовою особою митниці ДФС оформлюється картка відмови [47]. При митному оформленні сівалок відмова у прийнятті митної декларації МД UA100050/2018/074142 не надавалась.

5. Оформлення митної декларації. Для цього посадовою особою відділу митного оформлення № 5 митного поста «Західний» Київської міської митниці ДФС виконуються такі митні формальності:

- контроль співставлення (автоматизоване порівняння) даних, які містяться в ЕМД, та інших документів, поданих для митного оформлення, зокрема:

співставлення реквізитів уповноваженого банку, зазначеного у графі 28 МД, з даними, що містяться в переліку вповноважених банків України в ЄАІС митних органів України (співставлено відомості стосовно ПАТ «Укрсіббанк», ЄДРПОУ 36176322, МФО 320906);

співставлення курсу валюти України до іноземної валюти, зазначеного у графі 23 МД, з офіційним курсом валюти України до іноземної валюти, у якій складені рахунки та відомості про яку зазначено в лівому підрозділі графі 22 МД, на день подання МД до оформлення (курс валют- 1 USD=27,17000 грн.) ;

перевірка наявності діючих (не скасованих) спеціальних санкцій, застосованих до українського суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності і/або іноземного суб'єкта господарської діяльності згідно зі статтею 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [44] (у даному випадку санкції відносно ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА», що знаходиться за адресою: 03040, м. Київ, вул.. Васильківська. 14, оф. 304а та відносно

відправника «Case IH, 775 Westminster Avenue APT D5 Grili, Denver», не застосовуються);

співставлення відомостей, що підтверджують дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України, з інформацією, що міститься в уніфікованих електронних дозвільних документах, що надходять з інших державних органів (заборони та обмеження на імпорту сівалок не встановлені);

співставлення з інформацією, що надходить з митних та правоохоронних органів іноземних держав (інформація щодо сільхозтехніки відсутня);

- контроль із застосуванням системи управління ризиками, в тому числі оцінка ризику за МД шляхом аналізу ЕМД;

- перевірка правильності класифікації сівалки (код сівалки точного висіву з центральним приводом згідно з УКТЗЕД 8432 30 11 00 є правильним);

- перевірка правильності визначення країни походження товару;

- перевірка правильності визначення митної вартості сівалки (митна вартість визначена декларантом правильно і становить 2 265 000 грн., коригування митної вартості не проводилось) :

- перевірка дотримання встановлених до задекларованих товарів заходів нетарифного регулювання (відсутність визначених законодавством заборон щодо переміщення або поміщення у митний режим імпорту задекларованих товарів; наявність відповідних документів, наявність в МД відомостей про відповідні документи або відомостей про відмітки у товаросупровідних документах).

У даному випадку перевірялась наявність відомостей про здійснення необхідних видів державного контролю.

Відповідно до статті 319 Митного кодексу України товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати державному санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному, екологічному та радіологічному контролю

[25]. У пунктах пропуску через державний кордон України зазначені види державного контролю (крім радіологічного) здійснюються органами доходів і зборів у формі попереднього документального контролю на підставі інформації, отриманої від державних органів, уповноважених на здійснення цих видів контролю, з використанням засобів інформаційних технологій.

Перелік товарів, які підлягають державним видам контролю, а також види контролю, які застосовуються до цих товарів, визначені у постанові Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 № 1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України» [9].

Відповідно до зазначеної постанови Кабінету Міністрів України товари, які класифікуються згідно з УКТЗЕД за кодом 8432 «Машини сільськогосподарські, садові або лісогосподарські » підлягають радіологічному контролю в пункті пропуску через державний кордон України, який проводиться посадовими особами Державної екологічної інспекції України. Цей вид контролю здійснюється за принципом «єдиного вікна, про що свідчить код «5509» у графі 44 митної декларації UA100050/2018/074142.

6. Передавання митної декларації до спеціалізованого підрозділу. У випадках, якщо наданих документів недостатньо для ідентифікації товару (сівалки), або перевірки заявленого коду товару згідно з УКТЗЕД, або перевірки правильності визначення митної вартості товару посадова особа підрозділу митного оформлення Київської міської митниці направляє запит до відповідного спеціалізованого підрозділу (наприклад, до Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України, або до Управління адміністрування митних платежів та митно-тарифного регулювання Київської міської митниці, до складу якого входять відділ класифікації товарів, відділ митних платежів, відділ митної вартості, відділ митно-тарифного регулювання [47]. У даному випадку запит направлявся до ДПМЕ.

7. Проведення митного огляду. У разі необхідності під час виконання митних формальностей може здійснюватися митний огляд задекларованих товарів (сівалок) посадовими особами митниці у порядку, встановленому Міністерством фінансів України [47]. За результатами проведення митного огляду складається Акт огляду установленої форми. У даному випадку митний огляд не проводився і Акт не складався.

8. Завершення митних формальностей за митною декларацією. При цьому посадовими особами підрозділу відділу митного оформлення № 5 митного поста «Західний» Київської міської митниці ДФС здійснюється:

- перевірка відомостей про виконання митних формальностей, сформованих за результатами оцінки ризику за МД із застосуванням системи управління ризиками;

- перевірка правильності нарахування митних платежів, правильності заповнення граф 47 та В митної декларації (митні платежі нараховано вірно);

- справляння митних та інших платежів за МД;

- завершення митного оформлення шляхом:

внесення за допомогою автоматизованої системи митного оформлення до електронної митної декларації відмітки про завершення митного оформлення та номера особистої номерної печатки посадової особи підрозділу митного оформлення, яка завершила митне оформлення (у графу D/J посадовою особою відділу митного оформлення № 5 митного поста «Західний» внесено ОНП 11/100 02.06.2018);

передавання в установлений строк ЕМД до Єдиної автоматизованої інформаційної системи ДФС України.

Під час виконання митних формальностей за ЕМД декларанту (ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА») за допомогою автоматизованої системи митного оформлення надсилається інформація про:

- отримання митницею ДФС ЕМД у складі електронного повідомлення, засвідченого електронним цифровим підписом декларанта;

- результат проведення формато-логічного контролю правильності заповнення граф ЕМД;
- занесення ЕМД до єдиної автоматизованої інформаційної системи органів доходів і зборів України;
- реєстраційний номер, присвоєний ЕМД;
- прийняття ЕМД митницею ДФС для оформлення;
- завершення митного оформлення товарів за ЕМД.

У разі необхідності декларанту надсилається також інформація про:

- відмову в прийнятті ЕМД до оформлення;
- необхідність надання додаткових документів;
- необхідність пред'явлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення для митного огляду;
- відмову в митному оформленні товарів, задекларованих за ЕМД.

Оформлена ЕМД № UA100050/2018/074142, за якою здійснено випуск товарів (у даному випадку – сівалок) у заявлений митний режим імпорту, перетворюється на візуальну форму, придатну для сприйняття її змісту людиною, засвідчується електронним цифровим підписом посадовою особою відділу митного оформлення № 5 митного поста «Західний», яка завершила митне оформлення, та направляється декларанту (ТОВ «ТАЙТЕН МАШИНЕРІ УКРАЇНА»).

Таким чином, митне оформлення товару «Сівалки з центральним висівом торгової марки Case IH, модель Precision Disk 30. Всього – 3 шт. Торговельна марка: «Case IH» . Виробник: «Case IH». Країна виробництва: USA.» в митному режимі імпорту здійснювалось згідно з митною декларацією № UA100050/2018/074142, яка була заповнена відповідно Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651. При заповненні митної декларації враховано умови поставки сільськогосподарської техніки, умови їх переміщення через митний кордон, особливості і відповідальність фінансового регулювання і

забезпечення сплати всіх необхідних платежів. При митному оформленні сівалок здійснювались митні формальності, які встановлені Порядком виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Метою випускної кваліфікаційної роботи є аналіз митного оформлення та особливостей проведення товарознавчої експертизи сільськогосподарської техніки на прикладі сівалок при імпорті.

Об'єктом дослідження є сівалки виробництва США, митне оформлення яких здійснювалось Київською міською митницею ДФС згідно з митною декларацією № UA100050/2018/074142.

За результатами виконання роботи можна зробити такі висновки.

Найбільш великими і технологічно розвиненими вже тривалий час залишається ринок сільгосптехніки країн ЄС і ринок США. Також швидко зростаючими і перспективними є ринки Китаю та Індії. Ринок сільськогосподарської техніки займає також особливе місце в структурі економіки України, є одним із показників ефективності функціонування аграрного сектора в цілому. Проте, якщо порівняти обсяги імпорту та експорту сільськогосподарської техніки, то помітно суттєву розбіжність у даних - імпорт значно перевищує обсяги експорту, причому ця тенденція характерна для всього періоду з 2013 по 2017 рік. Зокрема, у 2017 році експорт склав 43, 8 млн.дол. США, а імпорт – 321 млн. дол. США, тобто перевищення в 7,3 рази Основними країнами –експортерами сільгосптехніки до України, у тому числі сівалок, є Німеччина, США та Франція, тобто країни, які займають лідируючі позиції світових виробників цих товарів.

В роботі було проаналізовано вимоги до якості та безпечності сівалок, які визначені такими нормативними документами: Технічним регламентом затвердження типу сільськогосподарських та лісогосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем, складових частин та окремих технічних вузлів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1367; ДСТУ EN ISO 4254-1:2016 (EN ISO 4254-1:2015, IDT; ISO 4254-1:2013, IDT) «Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 1. Загальні вимоги.»; ДСТУ ISO 4254-8:2014

«Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 8. Машини для внесення твердих добрив (ISO 4254-8:2009, IDT)», ДСТУ ISO 4254-9:2014 «Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 9. Рядкові сівалки (ISO 4254-9:2008, IDT)».

В роботі показано, що нормативно-правова база для митного оформлення сівалок, які перетинають митний кордон України в режимі імпорту, є різноманітною, застосування якої передбачає реалізацію державної митної політики.

Сівалка – це машина, яка призначена для однорідного посіву насіння в ґрунт. У більшості випадків машину також застосовують з метою поширення добрив або інших органічних речовин на великих площах культур. Сівалки прийнято класифікувати за такими основними ознаками: по способу посіву; по роду тяги; за призначеними культурами (відповідно до спеціалізації). Ринковий асортимент сівалок на ринку України досить широкий і представлений агрегатами як найвідоміших вітчизняних виробників, зокрема ПАТ «Ельворті» (“Elvorti”) (м. Кропивницький), ТОВ «Велес-Агро ЛТД» (м.Одеса), так і відомих зарубіжних фірм: John Deere, Kinze, Case IH, Great Plains (США), Amazone, Horsh (Німеччина), Kunh, Monosem, (Франція), Maschio Gaspardo (Іспанія), Vaderstad (Швеція), MaterMass (Італія) та ін. Аналіз асортименту сівалок в Україні свідчить про те, що вітчизняний ринок є досить насиченим різними торговельними марками іноземного виробництва, різним ціновим сегментом та різним типом складності сівалок.

В роботі проведено товарознавчу експертизу сівалок з метою підтвердження їх ціни при митному оформленні. Для ідентифікації сівалок було визначено критерії, засоби та методи ідентифікації. Було обрано такі критерії: зовнішній вигляд, найменування, фірма-виробник, призначення, рік виготовлення, місткість бункера для зерна, місткість бункера для добрив, міжряддя, робоча глибина. У якості засобів експертизи можна використовувати маркування і товаросупровідні документи, подані для митного оформлення сівалок, а також нормативні документи (ДСТУ).

Основним методом проведення товарознавчої експертизи сівалок для визначення їх ринкової вартості (ціни) є метод, побудований на основі порівняльного підходу. Визначення ринкової вартості (ціни) товару з використанням порівняльного підходу передбачає використання середніх цін аналогічних чи подібних товарів, що містяться в довідково-аналітичних виданнях, у прайс-листах тощо.

Для дослідження було вибрано 5 зразків сівалок пневматичних сівалок точного посіву вітчизняного та закордонного виробництва торгових марок «Case IH» (США), «John Deere» (США), «Vaderstad» (Швеція) та «Укразапчастина» (Україна). Сівалка «Case IH» (США) – це товар, який декларується у митній декларації №UA100150/2018/074142. За результатами проведеної товарознавчої експертизи сівалок було підтверджено ціну цих товарів.

Визначення коду сівалок згідно з УКТЗЕД є важливим етапом у процесі їх митного оформлення. На основі аналізу пояснень відповідно до УКТЗЕД встановлено, що опис сівалок, які задекларовано в графі 31 митної декларації UA 100050/2018/074142 відповідають коду 8432301100 - сівалки точного висіву з центральним приводом класифікуються.

Перевірено правильність визначення митної вартості сівалок та нарахування митних платежів. Показано, що митна вартість визначається з використанням основного (першого) методу за ціною договору і складає 2 265 000 грн. Враховуючи умови поставки сівалок СІР UA Київ, транспортні витрати на доставку товару до кордону України були включені у ціну товару.. Ввізне мито не нараховувалось, оскільки повна та пільгова ставка ввізного мита складає 0 %. ПДВ нараховувалось за ставкою 20% і складає 453 000 грн. Загальна сума митних платежів при імпорті сівалок становить 453 000 грн.

В роботі здійснено аналіз декларування сівалок в митному режимі імпорту та проаналізовано етапи виконання митних формальностей.

За результатами виконаної роботи можуть бути внесені наступні пропозиції:

- з метою зменшення показника імпортозалежності ринку сівалок в Україні вітчизняним виробникам впроваджувати інноваційні підходи до їх виробництва для забезпечення відповідної якості та технічних параметрів, які відповідають світовим стандартам;
- з метою підвищення ефективності товарознавчої експертизи сівалок для митних цілей запропонувати Департаменту податкових та митних експертиз ДФС використовувати у своїй роботі визначені критерії, методи та засоби ідентифікації сівалок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Батутіна А.П., Ємченко І.В., Троякова А.О. Експертиза товарів (практикум): Навчальний посібник. – Львів.: «Магнолія 2006», 2008. – 396 с.
2. Безпечність непродовольчих товарів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.google.com.ua/url>
3. Бережнюк І.Г. Актуальні питання теорії та практики митної справи: монографія / За заг. ред. І.Г. Бережнюка. – Хмельницький. : ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с.
4. Білоусько Я. К. Тенденції розвитку вітчизняного сільськогосподарського машинобудування / Я. К. Білоусько // Економіка АПК. – 2011. – № 4. – С. 84–90.
5. Вилкова С.А. Экспертиза потребительских товаров : [учебник] / С.А. Вилкова. – М. : Дашков и К0, 2007. – 252 с.
6. Вимоги безпеки праці при роботах на тракторах і МТА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kelmentsi.bukoda.gov.ua/news/vimogi-bezpeki-pratsi-pri-robotakh-na-traktorakh-i-mta>.
7. Данько Т. І. Ідентифікація товарів: сутність та основні товарознавчі аспекти / Т. І. Данько, Н. П. Яворська // Економіка і суспільство. – 2017. - № 9. – С.391-395. www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/67.pdf.
8. Демидов С. Вітчизняні сівалки для просапних зернових культур. Реалії та перспективи / С. Демидов, М. Стародубцева, О. Савицька // Аграр. техніка та обладн. – 2016. – № 4. – С. 30-35. – Режим доступу: <https://lib.dsau.dp.ua/book/140310>.
9. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України: Постанова Кабінету Міністрів України №1031 від 05.10.2011 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1031-2011-%D0%BF>.

10. Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-п>.

11. ДСТУ EN ISO 4254-1:2016 (EN ISO 4254-1:2015, IDT; ISO 4254-1:2013, IDT). Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 1. Загальні вимоги. – [Чинний від 2017-01-01]. – К., ДП «УкрНДНЦ», 2017. – 19 с.

12. ДСТУ ISO 4254-8:2014 Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 8. Машини для внесення твердих добрив (ISO 4254-8:2009, IDT). – [Чинний від 2015-01-01]. – К., ДП «УкрНДНЦ», 2015. – 20 с.

13. ДСТУ ISO 4254-9:2014. Сільськогосподарські машини. Вимоги щодо безпеки. Частина 9. Рядкові сівалки (ISO 4254-9:2008, IDT). – [Чинний від 2015-01-01]. – К., ДП «УкрНДНЦ», 2015. – 22 с.

14. Забезпеченість сільського господарства основними засобами в умовах трансформаційних процесів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgiirbis_64.exe.

15. Зовнішня торгівля України із зазначенням основних країн-контрагентів// Митна статистика ДФСУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/ms/f3>.

16. Іванишин В. В. Тенденції розвитку світового ринку сільськогосподарської техніки / В. В. Іванишин // Ефективна економіка. - 2012. - № 2. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1509>.

17. Карпенко Г.Л. Щодо проблемних питань експертної роботи у митній справі : / Г.Л. Карпенко // Актуальні проблеми держави і права: Зб. наук. праць. – Одеса: Юрид. л-ра, 2006. – Вип. 30. – С. 50-54.

18. Класифікація сільськогосподарської техніки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://worldtranslation.org/uk/news/810-klasifikaciya-silskogospodarskoyi-texniki.html>.

19. Коломієць Т. Методологічні засади ідентифікації товарів / Т. Коломієць, Н. Мережко, В. Осієвська //Товари і ринки. - №2. – 2012. – С. 48-53.

20. Коломієць Т.М Методологічні засади визначення ринкової вартості товарів при товарознавчій експертизі //Т.М. Коломієць, Л.В. Черняк // Товари і ринки. – 2016. - №1. – С. 86-96

21. Коломієць Т.М. Експертиза товарів : [підручник] / Т.М. Коломієць, Н.В. Притульська, О.Л. Романенко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 274 с.

22. Митна декларація як основний документ при здійсненні митного оформлення вантажів: – Режим доступу : idruchniki.com/10140827/ekonomika/vantazhna_mitna_deklaratsiya_osnovniy_dokument_pri_zdiysnenni_mitnogo_oformlennya_vantazhiv.

23. Митна політика та митна безпека України [Текст]/ монографія; за заг.ред. П.В. Пашка, І.Г. Бережнюка. – Хмельницький : ПП. Мельник А.А., 2013. – 338 с.

24. Митна справа: підручник / П.В. Пашко, Н.В. Мережко, О.В. Рождественський ; за заг. ред. П.В. Пашка. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 548 с.

25. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

26. Митно-тарифне регулювання в зовнішньоекономічній діяльності як інструмент економічної політики держави / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.100balov.com/predmet/customs/ukrcustoms/p5.php>>

27. Назаренко Л.О.. Експертиза товарів (Експертиза продовольчих товарів) [текст] : навч. посіб. / Л.О. Назаренко – К. : «Центр учбової літерати», 2014. – 312 с.

28. Науменко В. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. /Науменко В. П., Пашко П. В., Руссков В. А.// — К. [Текст] : Знання, 2004. — 404-406с.

29. Основні види сівалок і їх характеристики [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://uk.madlovefarms.com/5957-the-main-types-of-seeders-and-their-characteristics>.

30. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. Структура Департаменту податкових та митних експертиз. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/struktura-/spetsializovan-departament-/spetsializovana-laboratoriya>

31. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua/.

32. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450. — Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-п>.

33. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. -Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

34. Полікарпов І.С. Ідентифікація товарів: [підручник] / І.С. Полікарпов, А.П. Закусілов. — К : Центр навчальної літератури, 2005. — 344 с.

35. Положення про Департамент податкових та митних експертиз ДФС: Наказ ДФС від 25.01.2017 № 39 // Офіц. сайт ДФС — Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>.

36. Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві; Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України від 26 листопада 2012 р. № 1353. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2075-12>.

37. Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму: Наказ Мінфіну України від 31.05.2012 №657. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12>.

38. Про затвердження Технічного регламенту радіообладнання: Постанова Кабміну України від 24 травня 2017 р. № 355. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/355-2017-п>.

39. Про загальну безпеку продукції: Директива Європейського Парламенту та Ради 2001/95/ЄС від 3.12.2001. – Режим доступу: http://www.consumerinfo.org.ua/must_know/legislation/1047/8378/.

40. Про затвердження Вимог до технічного стану тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів; Наказ Міністерства аграрної політики України від 06.05.2009 № 3316. – Режим доступу; <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0462-09>.

41. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitnezakonodavstvo/nakazi/62422.html>.

42. Про затвердження Класифікатора ДФС, митниць ДФС та їх структурних підрозділів: Наказ ДФС України від 19.01.2017 №26. - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitnezakonodavstvo/nakazi/0989.html>.

43. Про затвердження класифікації країн світу: Наказ Державної служби статистики України від 30.12. 2013 № 426. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2013/426/426_2013.htm.

44. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 №1440. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-п>.

45. Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабміну

України від 21.05.2012 №428. – Режим доступу:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/428-2012-п>.

46. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку: Наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2016 №1058. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>.

47. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України 30.05.2012 № 631. – Режим доступу :
<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.

48. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651. – Режим доступу :
<http://rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>.

49. Про затвердження Порядку передання, повернення та знищення (утилізації) проб (зразків) товарів після проведення дослідження (експертизи) Департаментом податкових та митних експертиз ДФС та форм актів про передання проб (зразків) товарів, про повернення проб (зразків) товарів, про знищення (утилізацію) проб (зразків) товарів: Наказ Міністерства фінансів України від 28.08.2016 № 699. – Режим доступу:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1173-16>.

50. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №650. –

Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/62410.html>.

51. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Наказ ДФС від 09.06.2015 № 401. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63754.html>.

52. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

53. Про Митний тариф України : Закон України від 19.09.2013 № 584-VII. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.

54. Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.1998 №1340 (із змінами і доповненнями). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1340-98-п>.

55. Про спрощення і гармонізацію митних процедур (Киотська конвенція) : Міжнародна конвенція від 18.05.1973 р. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_643.

56. Проведення експертизи під час митного та податкового контролю / Вісник: офіційне видання Державної фіскальної служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.

57. Ринок сільгосптехніки - 2017: головні тренди й новинки [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://traktorist.ua/articles/298-rinok-silgosp tehniki-2017-golovni-trendi-y-novinki>.

58. Розрахунок митних платежів / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://broker-service.com.ua/htmlPages/104/menuid/103>>.

59. Сівалки просапних культур: конструктивні особливості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://propozitsiya.com/ua/sivalki-prosapnih-kultur-konstruktivni-osoblivosti>.

60. Сільськогосподарські і меліоративні машини: Навчальний посібник / О. Б. Кошук, П. Г. Лузан, І. А. Мося, Т. М. Герлянд, Л. А. Романов. – К. : ІПТО НАПН України, 2015. – 291 с. – Режим доступу: http://lib.iitta.gov.ua/11166/1/Посібник%207%20_.pdf.

61. Сільськогосподарські машини. Ч. 3. Посівні машини: навч. посібник / М. В. Бакум, І. С. Бобрусь, А. Д. Михайлов, І. В. Морозов, С. П. Нікітін ; за ред. М. В. Бакума ; ХНТУСГ. – Харків, 2005. – 332 с.

62. Структура Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності // Офіц. сайт ДФС – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/klasifikatsiya-tovariv/62667.html>.

63. Сумарний обсяг імпорту та експорту окремих підгруп товарів за кодами товарних позицій за кодами УКТЗЕД // Митна статистика ДФСУ [Електронний ресурс].. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/ms/f11>.

64. Тенденції на ринку сільськогосподарської техніки іноземного виробництва у 2015-2016 роках. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://stuaragro.com.ua/ua/news/one/15>.

65. Теоретичні основи товарознавства : підручник / за заг. ред. проф. Ю. Т. Жука. – Львів : Компакт-ЛВ, 2009. – 480 с.

66. Технічний регламент затвердження типу сільськогосподарських та лісогосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем, складових частин та окремих технічних вузлів : Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1367. – Режим доступу; <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1367-2011-п>.

67. Шустік Л. Чим сіяти просапні культури: конструктивні особливості деяких сівалок / Л. Шустік, Л. Мариніна, С. Маринін // Пропозиція. – 2016. – № 4. – С. 174-177.

ДОДАТКИ

